

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3 — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana št. 11842, Praha št. 190,
Wien št. 105241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25 — Din.
za poštovanje 40 — Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči).
Celje: Kocenova ul. 8. Tele. št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglas po
tarifu.

Naša država redno plačuje zunanje dolgove

V inozemstvu razširjene vesti, da bo Jugoslavija
proglasila moratorij za zunanje dolgove, so popol-
noma izmišljene in brez osnove

Beograd, 21. januarja. AA. Nekateri
ameriški in angleški listi so objavili
vest, da kraljevina Jugoslavija ni pla-
čala dolžnih anuitet za svoje zunanje
državne dolgove in da bo v kratkem
proglasila moratorij za zunanje dolgove.
S pristojne strani smo pooblaščenim ugo-
toviti, da te vesti v ničemer ne odgo-
varjajo resnici in da jih kategorično
demančiramo. Kraljevina Jugoslavija v
red in na podlagi sprejetih obvez iz-
plačuje anuitete in zato ni nikakoga po-
poda in tudi ne podlage za to, da ne bi
hotela izpolniti svojih obvez, ki izvirajo
iz sklenjenih pogodb za zunanja drž-
javna posojila.

Vsa plačila za potekle anuitete za
prvo in drugo tranšo državnega zuna-
njega posojila iz leta 1922, obveznice
serije A in B, so bila poslana o pravem
času in ob roku, ki ga je določila po-
goda. Plačila namenjena konstituiranju
anuitet za prvi maj t. l. za prvo
tranšo obveznic serije A, se redno po-
lagajo, kakor je sklenjeno v pogodbi.
V mesečnih obrokih, tako da bodo fi-

nančni agenti imeli denar za obresti
dveh mesecev še pred rokom, za amorti-
zacijo pa mesec dni pred rokom.
Za drugo tranšo posojila obveznic se-
rije B potrebni denar bo dan na raz-
pologo finančnim agentom, kakor to
določajo odredbe pogodbe, za obresti
za mesec dni pred rokom, za amorti-
zacijo pa na sam dan roka, od katerega
se začne amortizacija.

Prav tako je izplačala Državna hi-
potekarna banka o pravem času potek-
le anuitete za Seligmanovo posojilo, ki
je bilo sklenjeno v Ameriki. Ker se po-
laganje anuitet za to posojilo vrši gla-
som pogodbe mesec dni pred rokom,
se bo iznos anuitet za rok, ki zapade
1. aprila, položil najkasneje do 1. mar-
ca.

In naslednjem proračunski načrt za
prihodnje proračunsko leto 1932-33, v
katerem so predvideni potrebni krediti
za plačevanje državnih zunanji dol-
gov, najhote demantira vse obzvo-
te, da kraljevina Jugoslavija ne bi ho-
tela plačevati anuitet za ta posojila.

Milijardno posojilo češkoslovaške

Razprava o francoskem posojilu v češkoslovaškem parlamentu — Spo-
razum koalicijskih strank o novem bančnem zakonu

Praga, 21. januarja. h. Danes se je vršila
prva seja češkoslovaškega parlamenta po
božičnih praznikih, na kateri se je popol-
noma mirno razpravljalo o odobritvi mi-
liardnega kredita za Češkoslovaško. Osnutek
je bil v skrajšanem postopanju predlo-
žen proračunski komisiji ter bo jutri opol-
dne zopet vrnjen v plenum tako da bo brž-
kone v pospešenem postopku prišel že na
ponedeljkovo sejo senata. Iz Pariza je pri-
šla vest, da sta danes pooblaščenim mi-
nister Osuski in finančni minister Flandin
podpisala pogodbo o kontrahiranju predju-
ma v znesku 600 milijonov frankov. Pogoda-
ba bo jutri predložena francoskemu parla-
mentu.

Zastopniki koalicijskih strank so se v
glavnem sporazumeli glede novega bančne-

ga zakona, ki ga v češkoslovaških bančnih
krogih pričakujejo za največjega zaniman-
jem. Osnutek bo najbrže že v prihodnjih
dneh predložen plenumu. Zanimivo je, da
se osnutek nanaša samo na delniške druž-
be, ne pa na družbe z omejenim zavezo, in
sicer v tem smislu, da po novem zakonu za
poslovanje bančnih zavodov ne bodo odgo-
vorni samo vodilni faktorji, torej člani
upravnega sveta in vodilno uradništvo,
temveč tudi vse ostale osebe v bankah. S
tem zakonom hoče država preprečiti, da bi
ravnatelji zavodov imeli med osebo svo-
je zaupniki, ki bi namesto njih opravljali
razne manipulativne posle. Novi zakon se
bo nanašal na vse banke in ne samo na
one, ki jih je sanirala država.

Pred sestankom razorožitvene konference

Manifestacija mednarodne ženske zveze za razorožitev — Odhod
ameriške delegacije v Evropo -- Francoska pogajanja z Italijo

Newyork, 20. jan. d. Včeraj popoldne sta
odpotovala delegata Zedinjenih držav
za razorožitveno konferenco senator Swan-
son in Wolley s 45 člani ameriške delega-
cije v Evropo. Pri vzkrcanju na parnik
predsednik Harding je prišlo do velikih
mirovnih manifestacij, ki so se jih zlasti
v velikem številu udeležili dijaki. V luki je
izročila delegatom mednarodna ženska li-
ga za mir in svobodo mirovno petico, ki
jo je podpisalo nad pol milijona žensk. K
slovesu so prišli zastopniki newyorške
mestne občine in mnogostevilne osebnosti
javnega življenja v Zedinjenih državah.
Parnik je pri odhodu spremljalo dalje časa
večje število letal. Kdaj bo odpotovala držav-
ni tajnik Stimson, še ni znano.

Zeneva, 20. jan. d. Rurka vlada je sporo-
čila tajništvu Društva narodov, da jo bo
zastopal na razorožitveni konferenci ljud-
ski komisar za zunanje zadeve Litvinov.
V ruski delegaciji bodo tudi londonski po-
slanik Sokolnikov, bivši ljudski komisar
za prosveto Lunačarski in vojaški ataše
Langevoj.

Pariz, 20. jan. d. Za vodjo francoske de-
legacije za bližnje sestanke sveta Dru-
štva narodov je bil imenovan Paul Bon-
cour. V oficijelni objavi se izrecno po-
udarja, da bo samo nadomestnik stalnega de-
legata Brianda, ki ne bo odpotoval v Zene-
vo. Vprašanje, ali bo Briand obdržal mesto
delegata pri Društvu narodov, še ni re-
šeno.

Pariz, 21. januarja d. Pariški listi se
mnogo bavijo s francosko-italijanskimi
razgovori. Francija je pripravljena pri
bližnjih trgovskih pogajanjih priznati
dalekosežne koncesije. Prej je vsekakor
potrebno psihološko pomirjenje. Na noben
način pa ne obstoja za Francijo možnost,
da bi se resno bavila z Mussolinijevimi
predlogi za rešitev reparacijskega vpra-
šanja. Italija bo spoznala sprčo ustrez-
ljivosti Francije na kolonialno-političnem
področju, da gre pariški diplomaciji za
praktične kompromisne načrte. Iz te pisa-
ve francoskih listov je razvidno, da upajo
v Parizu doseči v okviru mednarodne ra-
zorožitvene konference kompromisne reši-
te tudi z Italijo.

London, 21. januarja AA. Mednarodna
ženska zveza je včeraj poslala v Zenevo
spomenico z 2.120.000 podpisov, v kateri
zahteva svetovno razorožitev. Spomenico
so podpisali med drugimi lord Cecil in raz-
ne odlične osebnosti.

Dne 2. februarja bo v Albertovi dvorani
velika manifestacija za razorožitev. Ta
dan se namreč odpravi svetovna razorožit-
vena konferenca v Zenevi. Shodu bo pre-
sedoval canterburyjski nadškof. Govoril
bodo med drugimi zastopniki vseh krščan-
skih veroizpovedi. Manifestacija ima za-
namen pospeševati razorožitev in bo na njej
predlagano, naj se vse države moralno ob-
vežejo, da se bodo razorožile.

Pred novimi dogodki v Španiji

Komunistični upor v Kataloniji — Krvavi incidenti v Coruni

Madrid, 21. jan. g. Zdi se, da je Španija
zopet tik pred velikimi notranjimi dogo-
dk. V katalonski provinci je izbruhnil upor,
ki so ga organizirali komunistični sindika-
listi. Uporniški pokret se razteza sedaj na
ozemlju od Manrese do Berge. Uporniki so
razdeljali brzojavne in telefonske zveze ter
imajo deloma tudi že železniško progo pod
svojo kontrolo. Razen tega so se polastili
velikanskega skladišča dinamita z ogrom-
no zalogo razstreliv. Ko je madridska
osrednja vlada izvedela za izbruh revolucije,
je takoj odpotila v ogrožene provin-
ce močne vojaške oddelke. Dve bateriji
artiljerije in nekaj konjenice je na poti
iz Barcelone v Manreso. V Barceloni je za-
jdzal se mir, vendar pa je vlada že zasedla
najvažnejše strateške točke, ker se boji
da bodo nemiri kmalu segli tudi do Bar-
celone. Španski ministrski predsednik je
pozval k sebi generala Sanjurja ter mu
dal nalog, naj upor zatire v treh urah. Iz
tega ostrega ukrepa se da sklepati, da ho-
če vlada za vsako ceno in tudi z drakonič-

niimi sredstvi vzdržati mir in red v državi.
V Coruni je prišlo že do krvavih spopa-
dov med civilno gardio in stavkajočimi.
Stavkajoči so skušali zadrževati delavce,
da bi šli na delo. Lastniki tovarn so za-
prosilili z avojsko zaščito. Pred neko to-
varno so stavkajoči obmetavali vojaške
kamenjce, nakar je vojaštvo oddalo v
množico več saliv. Pri tem je bil en delav-
ec ubit, številni drugi pa so bili deloma
težko, deloma lahkotno ranjeni. Zaradi teh
krvavih spopadov je postala vsa situacija
še bolj napeta. V vsej Kataloniji je bila
razglašena stroga cenzura za tisk.

Madrid, 21. januarja g. Predsednik re-
publike Alcala Zamora ni hotel podpisati
uredbe, s katero bi bili na ozemlju špan-
ske republike razpuščeni vsi jezuitski re-
dovi. Boje se, da bo imel ta čin držav-
nega predsednika še težke notranje poli-
tične posledice, ker so skušali pri številnih
spopadih v zadnjih dnevih republikanci
napasti jezuitske samostane in jih zažgati.

ODGODITEV LOZANSKE KONFERENCE

Ker ni bil dosežen sporazum o načinu rešitve reparacijskega vpra-
šanja, je angleška vlada sporočila prizadetim državam, da je lau-
sanska konferenca odgodena

London, 21. januarja. Š. Snoči je Foreign
Office objavil komunikacijo, v kateri je
javnosti sporočil, da se lausanska konfe-
renca ne bo mogla pod nobenim pogojem
otvoriti v ponedeljek dopoldne, ker diplo-
matski razgovori angleškega kabineta še
niso zaključeni. Meritorne razprave na
konferenci se bi sprito tega ob pričetku
prihodnjega tedna še ne mogle pričeti. V
komunikaciji je zunanje ministrstvo obljubi-
lo, da bo pospešilo svoje razgovore, in
je izrazilo upanje, da se bodo razgovori v
prihodnjih dneh uspešno zaključili in da
bo tedaj tudi objavljen datum pričetka
konference.

Cenprav je angleška vlada izdala ta ko-
munikacijo, postaja pesimizem v diplomatskih
krogih vedno večji. V Londonu še vedno
pričakujejo, da se bo francoska vlada kon-
kretno odločila in poslala svoj odgovor
na poslednje angleško sporočilo. Odgovor
na to noto bi moral priti že danes ali ju-
tri v London. Francoska vlada naj bi v
njem sporočila svojo končno odločitev
glede na nemško stališče, da Nemčija ni
več sposobna nadaljnjih reparacijskih pla-
čil.

V angleškem kabinetu so mnena razli-
čna. Večina ministrov se sicer solidarizira
z nemškim stališčem, vendar za niso vsi
brez izjeme na strani Nemčije. Zato je
pričakovati, da se bo morda v okviru an-
gleškega kabineta sestavil kompromisni
načrt za ureditev celotnega problema in
predvsem za odstranitev vseh zaprek nem-
sko-francoskega sporazuma.

Komunikacije angleške vlade

London, 21. januarja AA. Reparacijska
konferenca, ki naj bi se sestala prihodnji
ponedeljek, je odgodena.

Zunanje ministrstvo je snoči objavilo o
tem naslednje poročilo:
Razgovori, ki so se vodili med vladam,
prizadetimi pri reparacijski konferenci v
Lausanni, še niso zaključeni. Zato je jas-
no, da se konferenca ne more sestati pri-
hodnji ponedeljek, kakor je bilo začasno
dogovorjeno.

Nadaljnji razgovori sedaj napredujejo
in angleška vlada upa, da pride v nekaj
dneh do zadovoljivega sporazuma o dnevu
sestanika reparacijske konference.

Pariz, 21. januarja AA. Havas poroča:
Britska vlada sporoča, da se lausanska
konferenca odgodi. Ta sklep je vlada spre-
jela v polnem sporazumu s francosko vla-
do, ker se pogajanja med upniškimi drž-
avami in Nemčijo ne morejo končati do
25. t. m.

Nemčija odklanja podaljšanje moratorija

Berlin, 21. januarja. d. Po zadnjih diplo-
matskih pogajanjih je jasno, da se repa-
racijska konferenca v Lausanni ne bo vršila.
Sedaj gre samo še za vprašanje, ali bo mo-
gote razpravljati o reparacijah v Zenevi pri
bližnji razorožitveni konferenci. V ber-
linskih merodajnih krogih so mnena, da bi
bila reparacijska konferenca sicer nujno po-
trebna, vendar pa samo v primeru, če bi v
resnici prišla rešitev reparacijskega vpra-
šanja v soglasju s priporočili baselskih stro-
kovnjakov.

Potrjuje se lordonska vest, da je angle-
ška vlada vprašala po svojem berlinskem
poslaniku pri nemški državni vladi, ali bi
Nemčija pristala na podaljšanje Hooverjevega
moratorija za nadaljnje leto, kar je dr. Bri-
ning odklonil. V nemških vodilnih krogih
poudarjajo, da dr. Brüning že zaradi tega
ni mogel odgovoriti drugače, ker bi podaljša-
nje Hooverjevega moratorija pomenilo samo
ukrep v okviru Youngovega načrta, ki bi
končno rešitev le ponovno odložil za dalje
časa. Razen tega bi novi moratorij pome-
nil prevzem novih obveznosti. Strokovnjaki
v Baslu so izrecno ugovarjali, da Nemčija ne
more plačati in da mora iti pobuda za od-
stranitev sedanjih težko preko Youngovega
načrta. Baselski strokovnjaki so pozvali vla-
do, naj se jim prej odloči. Njihovo poro-
čilo mora biti merodajno za nadaljnje po-
stopanje, če se hoče doseči, da se premaga
svetovna kriza. Razen tega je do poteka
Hooverjevega moratorija, torej do 1. julija,
še nad pet mesecev časa, kar je po nemškem
mnenju dovolj, da se lahko doseže pametna
rešitev, na podlagi katere bi postalo podaljša-
nje moratorija odveč.

Berlin, 21. januarja s. Glede na vesti iz
inozemskih virov o odgoditvi reparacijske
konference v Lausanni izjavljajo na po-
učenih mestih, da državna vlada uradno
še ni bila obveščena o kakršnikoli izpre-
membi roka. Pri tem se stalno naglašja,
da bo Nemčija vztrajala pri svojem prvot-
nem stališču, ker je sprčo ogražanja sploš-
nega svetovnega gospodarskega položaja
končna rešitev reparacijskega problema
nujno in neobhodno potrebna. V zvezi s
tem poudarjajo v političnih krogih glede
na prizadevanja za podaljšanje Hooverve-
ga moratorija, da dovolitev drugega Hoov-
rovega moratorija že zaradi tega ne pri-
de v poštev, ker bi bila istovetna s tem,
da se Nemčija obveže plačati. Vest neke-
ga angleškega lista, da namerava Nemčija
predložiti nov reparacijski načrt z obvez-
nicami državnih železnic, je popolnoma iz-
mišljena.

Bern, 21. januarja s. Angleški poslanik
v Bernu je odvestil politični departement
o odgoditvi reparacijske konference v Lau-
sanni. Novi termin sestanka za enkrat še
ni določen.

Odmev v Franciji

Pariz, 21. jan. Š. Vest, da je nemška vla-
da zavrnila predlog, naj se moratorij za
plačevanje reparacij podaljša, je v franco-
skih političnih krogih izzvala precejšnje
razburjenje. Pod naslovom »Nemško obo-

tlavljanje in nasprotovanje« je »Matine« ob-
javil članek svojega glavnega urednika, v
katerem obsoja Nemčijo kot dolžnika, ki
se brani sprejeti, kar mu z dobro voljo nu-
dijo upniki. Nemško stališče je postalo na-
ravostno izjavljajo in metodičen odpor.
Kljub temu bosta Francija in Francoska
javnost ostali povsem hladni. Francija bo
našla sredstva, s katerimi bo znala vpliva-
ti na politični razvoj, čeprav bo zelo oprez-
no posegla po njih, ker se zaveda resnosti
mednarodnega položaja. Listi napadajo na
eni strani Anglijo, na drugi strani skušajo
pregovoriti angleško javnost, naj vendar
spozna, kako postopajo njeni zastopniki.
Pertainx pravi v »Echo de Paris«, da je v
interesu vseh, če branijo mednarodne pra-
vice, za katere je Francija zastavila že to-
liko svojih sil. Ni mogoče čakati prekriza-
njih rok, da poteče Hooverov moratorij. »Pe-
tit Parisien« priznava, da se bo morda po-
ložaj razčistil, ko se sestane Laval in
Simon, ki se namerava ustaviti v Parizu
na poti v Zenevo. List meni, da bo tedaj
moglo tudi sporazum finančnih strokov-
njakov.

Zahteve francoske opozicije

Pariz, 21. januarja. AA. Včeraj se je se-
stal plenarni seji izvršilni odbor radi-
kalo-socialistične stranke. Na seji je
Herriot zahteval, naj radikalno-socialisti-
na stranka izkaže zaslužen priznanje biv-
šemu zunanjemu ministru Briandu, čigar
odhod iz zunanega ministrstva postavja
francosko vlado pred težko nalogo na bliž-
njih mednarodnih konferencah.

Nato je Herriot izjavil, da Francija ne
bo dopustila, da bi se enostransko odpo-
vedale mednarodne pogodbe, pri čemer pa
je naglasil, da je vsak nasilen pokret iz-
ključen.

Ko so govorili še drugi člani stranke, je
nato izvršilni odbor radikalno-socialistič-
ne stranke sprejel resolucijo, ki naglašja,
da Francija ne more pristati na enostransko
odpoved mednarodnih pogodb in ob-
veznosti glede dolgov, in da se take odpo-
vedi morejo izvršiti le tedaj, če na to pri-
stanejo obenem tudi vse upniške države.

Ob koncu se je Herriot naglasil po-
trebo zagotovitve francoskih pravic, pri
čemer pa se ne smejo ustvarjati ovire
ustvarjanju francosko-nemškega sporazu-
ma, ki je neobhodno potreben za organiza-
cijo miru v Evropi. Naposled je Herriot
izjavil, da Lavalova vlada ni vredna za-

upanja, zlasti zato ne, ker je prinesla v
proračun deficit.

Bolgarski moratorij

Zeneva, 21. jan. s. Bolgarski ministrski
predsednik Mušanov in finančni minister
Stefanov sta poročala finančnemu odboru
Društva narodov, da Bolgarija ne more več
zbrati deviz, ki so potrebne za plačilo tri-
butov in obresti za inozemska posojila. Za-
radi tega je Bolgarija sedaj prisiljena usta-
viti plačevanje obresti za obe veliki ino-
zemski posojili.

Atene, 21. jan. Š. Sprčo nameravanih
bolgarskih zahtev na reparacijski konfe-
renci, naj bi se Bolgariji priznala pravica,
da bi odsej plačevala le 70 odstotkov svojih
povojnih dajatev, so v atenskih fi-
nančnih in političnih krogih zavzeli ultima-
tivno stališče, da bi morala Grčija v tem
primeru dobiti na posodo 50 milijonov do-
larjev, ki bi jih amortizirala v 40 letih.
Denar bi Grčija rabila za povzdigo sedaj
neproduktivnih pokrajin in za kritje drž-
avnega primanjkljaja.

Važnost ženevskih posvetovanj

Beograd, 21. januarja p. V beograjskih
diplomatskih krogih živahno komentirajo
vesti o odgoditvi lausanske reparacijske
konference. Po mnenju dobro informiranih
krogov bo odgoditev le kratka teta do do-
ločen nov datum za sestanek te prevažne
konference za nadaljnje tretiranje repa-
racijskega vprašanja. Z odgoditvijo repa-
racijske konference je mnogo pridobilo na
pomenu bližnje zasedanje sveta Društva
narodov v Zenevi, kjer bodo vodilni držav-
niki potkusili odstraniti v osebnih raz-
govorih glavne ovire, ki so povzročile od-
goditev lausanske reparacijske konference.
O tem se že vrše živahni diplomatski
razgovori med Parizom in Londonom. Ko-
like važnosti bo prihodnje zasedanje sveta
Društva narodov, se vidi že po tem, da
bo francoski delegaciji načeloval osebno
ministrski predsednik Laval. Jugoslavijo
bo zastopal na tem zasedanju zunanji mi-
nister dr. Marinković, ki bo nalašč v ta
namen prekinil svoj bolezenski dopust in
odpotoval iz Davosa v Zenevo, kamor od-
potoje iz Beograda tudi pomočnik zuna-
njega ministra g. Konstantin Fotić. Zara-
di odgoditve lausanske konference je od-
godeno tudi potovanje jugoslovenske de-
legacije v Lausanne, ki bi sicer odpotova-
la jutri zvečer.

Debata o francoski vladni deklaraciji

Ostra kritika opozicije — Radikalno-socialistični načrt za ureditev
reparacij in vojnih dolgov

Pariz, 21. januarja. s. V zbornici se je da-
nes nadaljevala debata o vladni izjavi in
zunanje-političnih interpelacijah.

Radikalni poslanci Nogaro je posebno
ostro kritiziral poslovanje vlade v finančnem
oziru in izjavil, da izkazuje državni prora-
čun dve milijardi frankov primanjkljaja in
da so državne blagajne prazne. Na zunanje-
političnem polju so bila za odklonilno stali-
šče radikalne stranke odločilna dejstva, da
mož, ki je predstavljal vsemu inozemstvu
mirovno voljo Francije, ne sedi več na vlad-
ni klopi, in tudi ni možno upanje, da bo
vlada nadaljevala delo v njegovem duhu.

Radikalno-socialistični poslanec For-
geot je med veliko napetostjo vse zbornice
predložil enoten načrt za končno javno
ureditev reparacij in vojnih dolgov, kakor
tudi varnosti in razorožitvenega problema.
Govornik je izjavil, da je nevredno tako

velike države, kakor je Francija, da bi eno-
stavno vztrajala v zanikanju, če je treba
njeni rešitvi, ki bi mogla rešiti milijone
ljudi njihovih težav. Zato poziva francosko
vlado, naj sprejme ameriški predlog, po ka-
terem bi se evropske države obvezale na
25% omejitev oborožitve, za kar bi Amerika
podpisala garancijsko pogodbo, ki naj bi
bila zvezana s sankcijami in izpolnjena s
obveznim razsodilnim postopanjem. Z mi-
liardami, ki bi jih Francija prihranila pri
oboroževanju, naj bi krila takozvani »solda-
net« v iznosu dveh milijard, potem ko bi
bila Nemčija oproščena plačevanja reparacij.
(Odobrovanje na levi, popoln molk na des-
nici.) Amerika bi izgubila trgovskih kredi-
tov, ki jih je dovolila Nemčiji in ki se sedaj
označujejo reparacije, lahko prebolela. Govor-
nik je zaključil s podrobno obrazložitvijo
vzrokov, ki dajejo upravičeno upanje, da bi
Amerika pristala na takšen predlog.

Zanimanje za anketo o znižanju najemnin

Beograd, 21. januarja. s. Za anketo, ki se
bo vršila v ponedeljek 25. t. m. pri mi-
nistru za socialno politiko in na kateri se
bo razpravljalo o znižanju najemnin za
stanovanja in lokale, vlada v vseh krogih
največje zanimanje. Vse strokovne organi-
zacije so zbrale obsežno gradivo o položaju
na stanovanjskem trgu ter opirajo svojo za-
hlevo po znižanju stariar in, zlasti na to, da
so v zadnji dobi padle cene drugih življen-
skih potrebščin za 10 do 50 %, dotim so
najemnine ne samo ostale na prejšnji višini,
marveč so jih ponekod, zlasti tam, kjer imajo
hišni posestniki dobro organizacijo, celo
še povišali. Upravičenost svoje zahteve po
znižanju najemnin utemeljujejo tudi s tem,
da so v zadnji dobi znižale plače ne samo
državnim nameščencem, marveč tudi vsem
privatnim nameščencem, zlasti pa delav-
ski Raš ti sledi na teorijo glavnih del-
ničnikov in je zato razumljivo, da ne zmure-
do sedanjih visokih najemnin, kar se vidi
tudi že po tem, da je kljub še vedno veliki-
mu pomanjkanju stanovanj vedno več praz-
nih stanovanj. Tudi vsi beograjski listi po-
večajo temu problemu vsa pozornost in ob-
javljajo daljše članke, v katerih se zavze-
vajo za novo regulacijo stanovanjskih na-
jemnin, poudarjajo, da sedanja visoka na-
jemnin v splošnem ne odgovarja sodnemu
življenjskemu standardu. Vsa pozornost zara-
di tega z veliko napetostjo pričakuje potek
konference in njenih rezultatov. V vseh
strani se poudarja, da bo morala vlada s
svoje strani urediti stanovanjsko vprašanje
ako na anketi ne bo prišlo do sporazuma.
Pri tem se opozarja zlasti na dejstvo, da se
nazivl banov na hišne posestnike naj pri-
merno znižalo najemnine ostali popolnoma
brezposelni. Tudi hišni posestniki s svoje
strani se pripravljajo na odločno borbo, če
se protivijo vsaki misli na zopetno uvedbo sta-

novanjske zaščite in zastopajo mnenje, da
je treba pustiti ureditev tega vprašanja svo-
bodni konkurenci, ki je z vsakim dnem
večja.

Zasedanje adresnega odbora

Beograd, 21. jan. M. Ožji adresni odbor
je danes nadaljeval redakcijo osnutka
adrese, s katero bo Narodno predstavni-
štvo odgovorilo na kraljevo prestolno be-
sedno, ter svoje delo dokončal. Jutri dopol-
dne se sestane plenum adresnega odbora,
da izvede končno redakcijo adresnega
osnutka. Po vsej priliki bo adresni odbor
v soboto dokončal svoje delo, tako da se
bo že v ponedeljek vršila plenarna seja Na-
rodnega predstavništva, da razpravlja in
sklepa o adresi. Adresna debata v Narod-
nem predstavništvu bo trajala verjetno tri
do štiri dni, tako da bo že proti koncu pri-
hodnjega tedna posebna deputacija Narod-
nega predstavništva lahko izročila kralju
odgovor Narodnega predstavništva.

Nesoglasja v bolgarski vladi

Sofija, 21. jan. Š. V poslednjih dneh so
zemljoradniški ministri zavzeli strogo sta-
lišče napram sedanjemu bolgarskemu ka-
binetu. Ugotovili so, da Narodni blok, ki
vlada sedaj v državi, ni izvršil svojega pro-
grama, ki ga je ljudstvo obljubilo, ko so bili
zvoljeni njegovi poslanci. Minister za jav-
na dela Jordanov je izjavil, da zemljorad-
niški ministri ne bodo oklevali in da bodo
stopili takoj v opozicijo, če se ne odstra-
ni vse zapreke, da se izvrši ta program.
Če se bo Mušanov vrnil iz Zeneve bo
trm se bo izvršile reforme, ki jih je Narodni
blok obljubil bolgarskemu narodu.

Načelo solidarnosti

Notranjepolitični del ponedeljkovega prestolnega govora Nj. Vel. kralja je posvečen predvsem gospodarskim problemom. Naravno je to, saj je v današnjih izrednih razmerah politika vseh držav osredotočena na delo za omiljenje gospodarske in z njo tesno zvezane socialne krize. Vsi drugi problemi kulturni, higijenski, tehnični in uravni, so potisnjeni v drugo vrsto, kakor važni so tudi sami na sebi. Najprej si je treba zagotoviti znošno življenje, potem šele pride na vrsto skrb za njegovo polepšanje. V tem položaju so danes voh ali manj vsi narodi na svetu, pa tudi mi v Jugoslaviji, čeprav morajo tudi pesniti priznati, da smo v primeri z drugimi narodi in državami še v zelo ugodnem položaju.

Vendar že tudi pri nas obvladuje skrb za goli obstanek ogromno večino prebivalstva. Kmet in delavec sta v krizi, kakršne ne pomnita. Z njima pa trpe tudi vsi drugi sloji in le redki so oni, ki ne niso potegnjeni v usodni vrtilinec. Blagodejno je zato vplivalo na množice skrbčnega in trpečega ljudstva, ko so iz prestolnega govora razvideli, da se resnega položaja v polni meri zavedajo tudi najvišji činitelji države. Kraljeve besede so bile blažile: balzam za milijone in so milijonom vlije novega zaupanja in nove volje. Pokazale so jim, da gospodarsko-socialni program v volilnem programu vlade ni bil samo volilna vaba, temveč da predstavlja resno in iskreno, ob enem odločno voljo, storiti vse za doseg čim boljših življenjskih pogojev za najširše plasti delovnega ljudstva, in da je ta volja istočasno volja našega najvišjega državnega voditelja.

Poudarili smo že iskrenost, ki preveča ves prestolni govor Nj. Vel. kralja. V prav posebni meri velja ta ugotovitev za njegova gospodarska in socialna izvajanja. Vlada v ničemur ne prikriva težkega položaja; odkrito in brez olepšavanja se dotika vseh perečih vprašanj. Pri vsem tem pa so njegove besede daleč od resignacije ali celo pesimizma; nasprotno, prevetava jih blagodejna in osvežujoča vedrost in odločnost. Ko kažejo na hude rane, kažejo ob enem tudi pota, kako naj se izleči-

jo. Tudi ta izvajanja so jasna in jedrnata, vsakomur razumljiva. Vsakomur, ki mu narodna in državna celota nista samo na jeziku, bi morala biti tudi obvezen kažipot.

Kakor je v zunanjepolitičnih odstavkih prestolnega govora poudarjeno načelo splošne človeške solidarnosti, tako temeljijo tudi vse smernice za gospodarsko in socialno delo Narodnega predstavništva na načelu vsenarodne in vsedržavne solidarnosti. Zavest te solidarnosti mora biti še tem jačša, ker je spoznanje medsebojne navezanosti iste narodne in državne skupnosti danes še mnogo globlje od spoznanja medsebojne navezanosti vseh narodov ali pa tudi samo vseh evropskih narodov. Vsakdo danes že priznava in se tudi zaveda, da je trajen prospek tega ali onega sloja v narodu mogoče, ako tudi drugi sloji ne propadajo. Samo človeška slabost je že taka, da je od spoznanja do dejanja dolga pot, ki jo je težko prehoditi, posebno ako je združena z žrtvami. Kraljeve odločne besede, da se mora Narodno predstavništvo ravnati po načelih narodne solidarnosti in da se morajo bremena gospodarske krize pravično porazdeliti na vse sloje prebivalstva, zato niso bile naslovljene samo na senatorje in narodne poslance, temveč na ves narod, prav na vse prebivalstvo, tudi na one redke, ki danes morda še ne čutijo na lastni koži udarcev te krize in zato mislijo, da se njih ne tiče. One pomenujemo poziv in pooblastilo Narodnemu predstavništvu kot zakonodajni oblasti, da išče poti, kako bi se preprečilo, da bi ta ali ona skupina skušala žrtve, ki jih zahteva splošna kriza, prevrati v celoti na druga, slabša ramena.

V zvezi z odločnim poudarkom, da je treba v prvi vrsti prisrčiti in pomoči našemu kmečkemu in delavskemu prebivalstvu, temu jedru jugoslovenskega naroda, tvorijo ta socialno-gospodarska izvajanja plemenite smernice, ki bi morale v bodoče voditi vse naše politično in sploh javno udejstvovanje. Ako se bomo dosledno ravnali po njih, lahko trdimo zaupamo, da bomo čvrsti in neoslabljeni izšli iz sedanjega svetovnega gospodarskega kaosa.

Italija in reparacije

Ob koncu prošlega tedna je v milanskem listu »Popolo d'Italia« izšel članek, ki je napravil prilično mnogo senzacije v evropski javnosti. V članku je bil namreč odkriti stavljen predlog, naj se meddržavni vojni dolgov črtajo, da se s tem doseže možnost političnega sporazuma med evropskimi narodi, ki ga doslej ovira baje edino zamotan kompleks medsebojnih dolgov in teriativ. Vse te posamezne obveznosti pa imajo svoj konec v Ameriki, ki je upnik vseh upnikov ter je potem takem le od nje odvisno, ali naj pride do pomirjenja Evrope.

Znano je, da omenjeni milanski list služi odzgovornim fašističnim činiteljem za forum, kjer se javnost obvešča o politični liniji fašistične države, zato je tembolj jasno, da izhaja dalekosežni predlog v tako važni zadevi, kakor je brisanje vseh vojnih dolgov, naravnost od Mussolinija samega. Predsednik italijanske vlade jemlje na znanje nemški odpoved reparacijskih plačil kot dogmno stvar, ki je neizpremenljiva in proti kateri je vsak odpor nemogoč, osobito pa da so nemogoče sleherne sankcije proti Nemčiji.

Na prvi pogled bi se zdelo, da je duce usvojil nemški stališče in da ga je podprl, kakor je stavlil podoben predlog za črtanje vojnih dolgov o priliki ruhrske zasedbe. Vendar pa pri podrobnem razglabljanju Mussolinijevega govora ni mogoče mimo dejstva, da je naperjen predvsem proti Ameriki, ki ima ključ do rešitve reparacijskega problema. Italijanski predlog hoče ustvariti enotno fronto evropskih dolžnikov proti preokceanskemu uniiku. Pri tem bi se morala Nemčija pridružiti ostalim državam, ako hoče doseči črtanje vojnih dolgov, kakor bi bila v Washingtonu predložena skupna evropska nota. Italijanski listi, ki so za »Popolo« povzeli senzacionalni predlog, razmišljajo na vse strani to ducevolno iniciativno, poudarjajoč, da bi bila edino na ta način rešena svetovna gospodarska kriza. Že v tuku Hooverjevega moratorija, pravijo, se je opazilo precejšnje ožvilenje trgovine in zlasti v Ameriki se je posebno blagodejno občutil enoletni odlog. Iz tega sklepajo, da bi se »popolno črtanje dolgov ohneslo še boljše, zlasti pa da bi Ameriko v trenutku oslabilo težav, ki jih ima z odprodajo svojih industrijskih izdelkov. Dolga proste evropske države bi postale iz nova plačila sposoben odjemalec ameriškega blaga in vse velike mednarodne težave bi se uredile same po sebi.

Odkar je ameriški kongres zavzel tako odločno stališče zor črtanje vojnih dolgov, ni niti misliti, da bi Mussolinijeva pobuda imela kakšen uspeh, dasi duce misli, da bi predlog združenih evropskih dolžnikov in Nemčije, ki neposredno Ameriki ne daju ničesar, bil mogočniti inicijativa, zmožna iz temelja izpremeniti sedanje mišljenje ameriške javnosti. Med tem pa vlada v Ameriki nazar, da bi evropske države vsako olajšanje dolžnih bremen porabile v oroževalno tekmo, zato se smatra vsak pomst za naravnost škodljiv evropskemu miru, ki je tedaj v dvojnem interesu Amerike.

Še v nekem drugem oziru je Italijanski predlog precej nestvarjen. Dotika se namreč samo nemških zahtev za črtanje dolgov, poudarjajoč, da je denarno vprašanje glavna kal nesložnosti evropskih držav. Pomirjenje Evrope bi se po mnenju Italije dalo kupiti s popustom reparacijskih dolgov Nemčije. Tu Italijani ne vpoštevajo dejstva, da Nemci svoje zahteve ne smatrajo za predmet kakršnekolik politične kupčije, marveč zahtevajo črtanje reparacij kot svojo dobro pravico. Takisto zahtevajo razoroževanje drugih ali svoje lastno oboroževanje kot pravico, ki pripada vsakemu narodu. Poleg tega zahtevajo razne poplave meja v prid Nemčije. Vseh zahtev pa ne smatrajo za predmet kakršnegakoli možnega svobodnega dogovora, marveč kot popravno krivico, ki jih je Nemčiji baje prizadejala versailleska pogodba.

Dokler bo nemška mentaliteta taka, bi črtanje ali popust mednarodnih vojnih dolžitev pač ne približal evropskih držav. V ostalem pa je Italijanski predlog naperjen največ proti Franciji, ki ima terjati daleko več, nego ima od tega odvesti Ameriki. V sličnem položaju je več evropskih držav in tem bi razveljavljenje reparacijskih dajatev prizadejalo hud udarec v narodno-gospodarskem pogledu. Največ bi seveda morale prineti na oltar zelo dvomljivega evropskega pomirjenja Amerika in Francija, ki zato samoumevno nočeta dosti čuti o popustih. Amerika se je popolnoma odmaknila od zadeve in v Lozani ne bo zastopana niti z običajnim opazovalcem. Šele na razorožitveni konferenci v Ženevi bo zopet zastopana in iz poteka le-te bo sodila, ali naj pomaga Evropi in v kakšni stopilki popusta naj se izkaže niena pomoč. A še glede tega so, kakor omenjeno, nazarja v Ameriki zelo deljena in velika večina javnega mnenja in odgovornih političnih odlokanj sploh vsako znižanje vojnih dolgov. Zato je za enkrat nemogoče reči, kaj je hotelo doseči fašistično vodstvo s predlogom, vsebovanem v članku »Popolo d'Italia«.

Ostavke učiteljic

Beograd, 21. jan. p. Ministrstvo prosvete je sprejelo ostavke sledečih učiteljic na učiteljsko službo: Friderike Leskovec v Senčurju, Marije Inglić v Ljubčini, Elfride Bidovec v Trbovljah, Ivane Svet-Vrečko v Ravnah, Vide Ogrizek v Šmarjeti ob Pesnici in Anice Stancer v Reki.

Odlikovanje

Beograd, 21. januarja AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je odlikovan z redom Jugoslovenske krone I. stopnje dr. Miroslav Spalajković, pooblaščen minister in izredni poslanik v Parizu, z redom Jugoslovenske krone III. stopnje pa g. Zvonimir Vinković, sodnik Stola sedmorice v p. v Zagrebu.

Hrabroslav Vogrič

Ljubljana, 21. januarja
Davi ob 7. uri je v Tolminu na Primorskem za vedno zatislil svoje oči slovenski glasbenik H. O. Vogrič. Pred štirimi leti ga je v Mariboru, kjer je bival od 1. 1920., zadela kap in je odlel trajno bolehal. Lanskopomlad se je preselil iz Maribora k svoji sestri v Tolmin, kjer se je nadejal okrevanja, ali želja se mu ni izpolnila. Koncem minulega leta se mu je stanje poslabšalo in ga je sedaj smrt rešila trpljenja.

Pokojni Vogrič, ki je bil ne le na Goriškem, marveč tudi med tržaškimi Slovenci, med katerimi je dolga leta bival, obče znana, priljubljena in za tedanje, predvsem dobro našega narodnega življenja na Primorskem markantna osebnost, je imel dokaj pestro in razočaranj polno življenje, kar je v znatni meri pospešilo njegovo smrt. Pokojnik se je rodil 1. 1874. v Tolminu. Že v otroških letih je kazal veliko veselje in nadarjenost za glasbo. To je opazil tudi tedanji učitelj v Volčah, Anton Fajgelj, brat skladatelja Danila Fajgla, ki je nadarjenega dečka pričel poučevati v glasbi in teoriji. V tem pouku je kazal toliko uspeha, da je že leta 1889. odšel v orlgarsko šolo v Ljubljani, ki jo je leta 1891. dovršil s prav dobrim uspehom in postal nato najprej župni organist v Tolminu. V svojem udejstvovanju pa je bolj in bolj opazal, da mu za nadaljnji razvoj v glasbi ne zadošča ozki okvir cerkvenega službovanja. Zato je svoje mesto po štirih letih zapustil in sprejel 1. 1896. mesto pevovodje pri »Sokolu« v Gorici. S tem si je odprl pot za svoje nadaljnje delovanje. Leta 1897. se je preselil v Trst, kjer je prevzel mesto pevovodje in kapelnika pri pevskem društvu »Kolu«. Štiri leta kasneje je sprejel mesto štabnega organista v Mitrovici, kjer pa je ostal le kratko dobo, tako da je bil še istega leta kapelnik »Jadranske vile« na Sušaku. A tudi tam ga razmere niso zadovoljevale. V letih 1902. in 1903. je bil zborovodja pevskega društva »Trebevičec« v Sarajevu. Vleklo ga je zopet nazaj med primorske rojake, in tako ga vidimo od leta 1904. do 1907. v njegovem najplodovitejšem udejstvovanju kot zborovodjo in kapelnika pevskih društev »Kolu« v Trstu, »Hajdriha« na Proseku, »Zarje« v Rojani, »Zvonimir« v Roculu in »Slovenskega pevškega društva« pri sv. Ivanu. Leta 1908. ga je pridobilo »Glasbeno društvo« v Pulj za svojega kapelnika in je ostal tam dve leti. Od leta 1910. do 1913. je bolehal in bival v tej dobi po večini v Tolminu. Vendar pa je tudi tedaj uspešno podprl prireditve tolminskega »Rokodelskega bralnega društva«. Spomlad

leta 1914. je prevzel mesto kapelnika pri pevskih društvih »Odeje« in »Rodoljub« v Zemunu in imel od tam trajne stike z Beogradom. Še isto leto pa je moral kot črnovojnik k vojakom, kjer je prebil sve-tovno vojno.

Po vojni je bil od leta 1920. do 1921. angažiran kot kapelnik v Narodnem gledališču v Mariboru. Kasneje je bil še zborovodja pri raznih manjših pevskih društvih v Mariboru, vendar pa zanesljivega, stalnega zasluga ni več imel. Skrb za bodočnost ga je živčno izčrpavala oolj in bolj, dokler se mu srce ni umirilo v večnem snu in lega zdaj k počitku v rodni tolminski zemlji — kakor je to vedno želel!

Vogričovo življenje je bilo torej polno izprememb in valovanja. Z letom uspehom se je v dobi svojega prosvetnega delovanja uveljavil tudi kot skladatelj. Uglasbil je veliko število mešanih in meških zborov in kupletov, precej jih je ostalo še v rokopisu. Posebno znani sta njegovi nagrajeni skladbi »Lahko noč« in iz poznejše dobe »Izpremenjeno srce«. Izdal je 7 zvezkov »Slavjanske lires«, vsebujočih razne tamburške partiture, nadalje »Sece-sijski album« z večjim številom mešanih in meških zborov. Uglasbil je tudi I. Stokovo veseloigro »Moč uniform«, ki so jo prav zaradi njene prijetne glasbe radi uprizarjali na vseh večjih slovenskih podeželskih odrih, nadalje veseloigro »Zgoreno nadstropje« in štiriidjanski igrokaz »Svojega«, v vojni padlega tolminskega rojaka Danila Devečaka »Lucifer«. Razen tega je uglasbil veliko balado za mešani zbor in orkester »Pri kolovratu« (»Lunin svet«), ki se je z velikim uspehom izvajala v Trstu in v Pulj, in pravilčno igro »Zlata bajka«.

Prav ob zaključku njegovega največjega in najpomembnejšega izvirnega dela, spevoigre »Prvi maj«, pa ga je zajela bolezen, ki mu je onemogočila konec njegove partiturnega čistopisa. Po vsem pričakovanju pa bo najbrž še tekom tega leta — žal že po smrti skladatelja — oživel spomin nanj.

Pokojnik je bil vse svoje življenje zavezan narodnjaku in je imel zaradi tega tudi mnogo neprijetih in avstrijskih oblasti. Po naravi je bil dobrodušen, odkrit značaj, poln izvirnega humora.

Po burnem življenju in mnogih bridkosti, ki mu jih je nasula na pot usoda, je našel sedaj pokoj v domači, tolminski zemlji, kakor je bila to vedno njegova srčna želja! Njegovi soprog, s katero ga je vezala tako lepa duševna harmonija, iskreno sožalje k težki izgubi, ki jo je zadela.

R. Pohar.

Truplo poslanika Ljube Nešića v Beogradu

Prevoz iz Ankare v Beograd — Bolgarski tisk slavi pokojnika kot največjega pobornika bolgarsko-jugoslovenskega zblizanja

Ankara, 21. januarja. AA. Truplo bivšega jugoslovenskega poslanika v Ankari, pokojnega Ljube Nešića so večeraj v posebnem vagonu, ki so ga priklopili rednemu vlaku, odpeljali v Beograd. Opetu, ki se je pred tem vrisil v kapeli jugoslovenskega poslanstva, so prisostvovali zastopniki predsednika republike, šef protokola turškega zunanjega ministristva, ki je nalašč zato prišel iz Ankare, načelnik mesta Carigrada, zastopniki lokalnih oblasti, poslaniki Italije, ameriških Zedinjenih držav, Angije, Perzije, Egipta in Danske, dalje odpravniški posov francije, Pujske, Švedske, Bolgarije in Holandske, francoski konzul in osobe tujih poslanistov ter člani jugoslovenske kolonije v Carigradu.

Predsednik turške vlade Zmet paša in namesnik zunanjega ministristva Sučru Kaja Nešića depšo z izrazi sožalja o priki smrti njenega moža. Daje je vdova pokojnega poslanika dobila brzojavna sožalja od bolgarskega kralja Borisa in bolgarske prince Evdoksije.

Na krsto pokojnega Nešića so bili položeni venci v imenu predsednika turške republike Gazija Kemala paše, predsednika turške vlade, zunanjega ministristva in carigradskega župana. V imenu bolgarskega kralja Borisa je položil venci na krsto pokojnega Nešića bolgarski odpravnik poslanika. Smrtnim ostankom pokojnega poslanika je na postaji izkazal poslednjo čast oddelček turške vojske.

Beograd, 21. januarja. p. Truplo poslanika Ljube Nešića je izpostavljeno v Vaznesenski cerkvi, kjer ostane do petka, ko je bodo ob 10. dopoldne pokopali na državne stroške v venci častmi.

Sofija, 21. januarja. AA. Večeraj ob 10.40 je potovala skozi Sofijo v Beograd vdova

po pokojnega jugoslovenskega poslanika v Ankari Ljube Nešića z otroki. Na postaji so ji izrazili sožalje bolgarski svetnik Gruev, jugoslovenski poslanik dr. Vukčević z obojem poslanistva, pomočnik bolgarskega zunanjega ministristva Radev s tajnikom Paskalovom, ga. Madjarova s hčerko go. Stajnov in francoski poslanik v Sofiji Cambon.

Minister Petko Stajnov navaja v listu »Slov«, kako se je pokojni Nešić, ko je bil poslanik v Sofiji, trudil, da doseže čim boljše zblizanje med Bolgarijo in Jugoslavijo. »Zelodi bi«, pravi pisec, »da bi naše poslanstvo v Beogradu imelo toliko zvez, kolikor jih je nekoč imel v Sofiji pokojni Nešić. Clankar nato navaja, da je še dosti težko v medsebojnih odnosih, vendar se računa s tem, da se bodo morali bolgarsko-jugoslovenski odnosi zboljšati, ker je zblizanje potrebno tako Beogradu kakor Sofiji. Pokojni Nešić je bil človek, ki je imel pogum vzeti nase odgovornost za politiko zblizanja.

Mihajlo Madjarov piše pod naslovom »Resnična izguba za južno Slovanstvo« v listu »Mira«, da je pokojni Nešić gledal na to, da se zblizajo Jugoslovani in Bolgari. Zlost, ki jo je Sofija pokazala ob vesti o Nešićevi smrti, naj bo dokaz, da se ideja o prijateljskem sporazumu med Jugoslavijo in Bolgarijo ni ohladila.

Novi ravnatelj lista »La Bulgaria« Antonov se v demokratskem listu »Zname« spominja Nešićeve izjave, ki jo je dal Antonov na Biedu leta 1926 o tem, kako potrebno je jugoslovensko-bolgarsko zblizanje, ker grozi drugače obema državam enaka nevarnost. Antonov imenuje pokojnega Nešića »preizkušenega borca za jugoslovensko-bolgarsko zblizanje« in je prepričan, da morajo Nešićeve ideje zmagati.

Hlod je ubil marljivega posestnika

Črnomelj, 21. januarja

V torek popoldne se je podala vsa družina posestnika Janeza Rožiča iz Loke pri Črnomlju v hosto, da bi potegnili z drage na cesto težak smrekov hlod. Dan je bil za tak posel prikladen, ker je zjutraj padlo nekoliko snega.

Družina je odšla najprej, da je pripravila vse potrebno, za njo je pa čez nekaj časa prišel tudi oče in gospodar Rožič. Delo se je pričelo in hlod so spravili po strmini navzgor skoraj do polovice. Nesreča je pa hotela, da se je sicer močna veriga utrgala in hlod se je začel valiti navzdol. Rožič, ki je stal spodaj se ni mogel več pravočasno umakniti. Hlod ga je podrl na tla ter se prevrnil po njegovem truplu nazaj v dolino.

Zbeganja in prestrašena družina, ki je vse to gledala z vrha, je hitro prisrčila ne-srečniku na pomoč in ga prinesla še živega v domačo hišo; pohiteli so tudi po zdravniku, vendar je bila vsaka pomoč zastopni. Rožič je izhiznil zaradi notranjih poškodb; zalila ga je kri. Bil je trden in marljiv posestnik in po vsej Beli Krajini dobro poznan, ker se je bavil nekoliko tudi z lesno trgovino. Znal si je pridobiti tudi po premoženju. Zapuščila vdova in preskrbljene otroke. Pogreb tragične preminilega se je vršil danes na pokopališču v Vojni vasi.

Vremenska napoved

Zagrebiška vremenska napoved za danes: Oblačno, stalno hladno, eventualno lokalne padavine.

Dunajska vremenska napoved za petek: Sedanje vzhodno vreme bo ostalo.

Konferenca tajnikov Zbornic za TOI

Beograd, 21. jan. v. Minister za trgovino in industrijo dr. Kramer je sklical za dne 2. februarja v Beograd konferenco vseh tajnikov zbornic za trgovino, obrt in industrijo. Na konferenci bodo razpravljali o vseh načelnih vprašanjih, ki se nanašajo na izvajanje novega obrtnega zakona Dne 26. t. m. pa se bo vršila medministrska konferenca, na kateri bodo razpravljali o načrtu novega pravilnika za avtobusni promet.

Novi predsednik verifikacijskega odbora

Beograd, 21. jan. v. Danes popoldne ob 4. se je vršila v prostorih Narodne skupščine seja verifikacijskega odbora, katere so se udeležili skoro vsi člani. Seji je prisostvoval tudi predsednik Narodne skupščine g. dr. Kumanudi. Verifikacijski odbor se je moral na novo konstituirati, ker je dosedanj predsekdan odbora, dr. Milan Simonović, podal ostavko na poslanski mnnadat, ker je bil izvoljen v senat. Za predsednika je bil izvoljen na današnji seji narodni poslanec Lavoslav Hanžek, za podpredsednika Petar Ivanišević, za tajnika pa dr. Stanišić.

Zaleski o pogajanjih z Rusijo

Varšava, 21. januarja. AA. Na večerajnji seji parlamentarnega odbora za zunanje zadeve je zunanji minister Zaleska na vprašanja o pogajanjih z Rusijo glede pakta o nenapadanju odgovoril:

Nisem hotel, da bi bil preciziral to vprašanje, ker je še v razpravi in kor je na tem, da bo srečno rešeno. Navzile temu pa sem poudariti, da se rusko-poljska pogodba v nobenem primeru ne bo nanašala na vzhodno mejo, ker je namen pogodbe povsem drugačen. Prav tako ne spada v okvir te pogodbe Vilna. Pogodba o medsebojnem nenapadanju, kakor si jo zamišljamo, je stvarno le razširjen Kelloggov pakt z dodatki neklih pojasnili, ki že obstajajo med Poljsko in Sovjetsko Rusijo in ki so stopili v veljavo po Kelloggovim paktu. Gre za to, da se jasneje in in podrobneje precizira definicija pojma napadala in pa vprašanje nevtralnosti. Ker je Rusija odklonila razsodiščno postopanje, se je Poljska zadovoljila z navadnim poravnalnim postopanjem. Podrobno delo je že končano in sedaj gre za končno redakcijo besedila. Upam, da bo ta razprava v nekaj dneh končana. Po sprejetju tega pakta se bodo pričela pogajanja o konvenciji za mirno ureditev sporov. Ta pogajanja po vsej priki ne bodo dolga, ker so se po'avila v teh vprašanjih le nezata neosoglasja.

Varšava, 21. januarja. AA. Poljski parlament je večeraj z veliko večino glasov odklonil nezaupnico vladi, ki so jo predlagale opozicijske skupine.

Konferenca Male antante

Pariz, 21. jan. e. Kakor znano, se v Parizu pričakuje rumunski zunanji minister princ Ghika. Kmalu za njim bo prišel v Pariz tudi jugoslovenski zunanji minister dr. Marinković. V francoskih političnih krogih pripisujejo obisku obeh zunanjih ministrov velik pomen, ker prideta baje oba zaradi bližnjih mednarodnih konferenc. Princ Ghika in dr. Marinković bosta iz Pariza skupno odpovala v Montreux, kjer se bodo ob koncu januarja sestali zunanji ministri držav Male antante.

Žrebanje vojne škode

Beograd, 21. januarja. AA. V oddelku za državne dolgove in za državni kredit se je vršilo osmo žrebanje za amortizacijo obveznic loterijeke 2 in pol odstotne državne rente za vojno odškodnino, ter so bile izžrebane naslednje serije obveznic:

505. 713. 822. 955. 973. 1088. 1184. 1296. 1797. 1805. 1822. 1897. 2220. 2310. 2396. 2446. 2448. 2483. 2626. 2650. 2851. 3041. 3103. 3216. 3646. 3829. 3866. 3934. 3941. 3987. 4088. 4155. 4213. 4531. 4538. 4668.

Ker ne bo naknadnega žrebanja, je seznam gori navedenih izžrebanih serij obveznic definitivni.

Od gori navedenih amortiziranih serij se od 1. marca dalje začne izplačevati vsaka obveznica po 1000 Din. Kupon št. 8 a teh obveznic se bo izplačeval od 1. februarja dalje, prav tako tudi kuponi št. 8 z ostalih neamortiziranih obveznic loterijeke 2 in pol odstotne državne rente za vojno škodo.

Nedvignjene vsote za izplačilo izžrebanih amortiziranih obveznic zastarajo v petih letih, neizplačane obresti neizplačanih kuponov zastarajo v enem letu (čl. 4 zakona o izplačilu vojne škode).

Tako zastari kupon št. 8 31. januarja 1933. Amortizirane obveznice prikučujega oemega žrebanja pa zastarajo zadnjega februarja 1937. Pravica do izplačila obveznic, amortiziranih pri tretjem žrebanju za amortizacijo, objavljenem leta 1927, zastari 1. marca. Te obveznice pripadajo serijam: 359. 362. 416. 494. 532. 536. 607. 635. 636. 654. 698. 1039. 1050. 1212. 1455. 1483. 1522. 1725. 1774. 1845. 3328. 3508. 3662. 3727. 3779. 3820. 3841. 3924. 3974. 4246.

Amnestija v Bolgariji

Sofija, 21. januarja e. Povodom rojstnega dne kralja Borisa bo ministristvo za pravosodje predložilo veliko isto kazenscev kralju v pomilostitev. Baje bo amnestiran tudi bivši zemljoradniški minister Atanasov.

Nemškim upokojencem v inozemstvu bodo odvzete pokojnine

Berlin, 21. januarja AA. Nemška vlada bo zahtevala od nemških upokojencev, ki žive v inozemstvu, naj sporoče vladi, iz kakšnih razlogov se mude izven Nemčije. Če v roku 3 mesecev ti nemški upokojenci v inozemstvu ne bodo poslali potrebnih dokazil, da so prisiljeni živeti zunaj domovine, jim bo ukinjena pokojnina. Od določil te naredbe bodo izvzete osebe, ki se v roku 3 mesecev od danes dalje vrnejo v Nemčijo.

Mednarodna konferenca pridelovalcev tobaka

Beograd, 21. januarja p. Dne 1. februarja se bo sestala v Ankari mednarodna konferenca proizvajalcev tobaka, ki jo je sklicala turška vlada. V zadnjih letih je izvoz turškega tobaka zelo nazadoval. Ker so na tem vprašanju zainteresirane tudi druge balkanske države, je turška vlada povabila na konferenco tudi Jugoslavijo, Grčijo in Bolgarijo.

Uredba o izvrševanju geometrijskih del

Beograd, 21. januarja AA. Finančni minister je v sporazumu s pravosodnim ministrom in notranjim ministrom ter v soglasju s predsednikom ministrskega sveta predpisal uredbo o pooblastitih za vršitev javnih geometrijskih del in o tem, kako se taka pooblastila pridobijo.

Nov član upravnega odbora Državne hipotekarne banke

Beograd, 21. januarja p. Z ukazom Nj. Vel. kralja je imenovan za člana upravnega odbora Državne hipotekarne banke dr. Juraj Tomić, ravnatelj zavoda za pospeševanje zunanje trgovine.

Naši kraji in ljudje

Redka rodbinska slavnost v Slovenjgradcu

V rodbini slovenjgraškega upokojenega učitelja g. Martina Runovca so obhajali nedavno zlato, srebrno in zeleno poroko. Zlato poroko je slavil g. Martin Runovec s svojo gospo Janjo, srebrni jubilej z Milanom Ferjanom, sreskim tajnikom z Prevaljah, zeleno poroko pa jubilatov vnuk g. Milan Ferjan, učitelj v Murski Soboti, z gđ. Hanico Barbaričevo. Jubilat Runovec se je rodil 1856 v prijazni Loki

pri Zidanem mostu. Prvo učiteljsko mesto mu je bilo v planinski vasi Razborju, a od leta 1883. dalje je učiteljeval v Slovenjgradcu. Kot spodnještarska korenina ni nikdar zatajeval svojega pokolenja, čeravno je bilo tedaj silno hudo za slovenskega učitelja na vročih slovenjgraških nemških tleh. Zlatoporočencema kakor tudi ostalim udeležencem te izredne družinske slavnosti. Želimo še mnogo srečnih in zadovoljnih let!

Ogrevanje vagonov in potujoče občinstvo

Železniška uprava posveča ogrevanju vlakov največjo pažnjo

Ljubljana, 21. januarja. AA. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sporoča: Za časa zadnjega hujšega mraza so se čule pritožbe in kritike, da se v območju ljubljanske železniške direkcije potniški vlaki ne ogrevajo zadostno. Direkcija ugotavlja, da je konkretne primere preiskala in ugotovila, da so bile pritožbe neupravičene ali pa vsaj pretirane. Za redno in zadostno ogrevanje so storjene vse mere in sredstva, ki so v direkciji na razpolago. V izhodnih postajah se ogrevajo vsi potniški vlaki po 1 do 2 uri pred odhodom vlaka, dalje garniture pa tudi z dvema strojem od obeh strani hkrati. Pred vstopom potnikov se garniture po za to določenih organih pregledajo ter se rezultat zabeleži. Železniška uprava posveča torej čim boljše ogrevanje vlakov največjo pažnjo in pri tem ne šteti ne s trdom in tudi ne s stroški.

Dejstvo pa je, da sedanji sistem ogrevanja naprav izključuje ogrevanje z jačjim pritiskom in se zaradi tega osobito pri daljših garniturah in ob večjem mrazu zadnji vozi pred vožnjo polagoma ohladijo. Temu nedostatku pa se more delno odpraviti samo s sodelovanjem potujočega občinstva s tem, da se dosežena temperatura ne troši po nepotrebnem. Potniki naj torej ob hujšem mrazu ne drže oken

in vrat odprtih niti med postankom in tudi ne med vožnjo ter naj v tem pogledu vplivajo tudi na sopotnike odnosno naj sami zapro okna in vrata. Tozadevnim opominom sprevodnikov naj rade volje in brez ugovorov zadostijo. Vsak potnik naj se zaveda, da se zgubljena toplota je težko ali pa sploh ne more več nadomestiti.

V premočno segretyh vozovih odnosno oddelkih naj potnik ne odpira oken, temveč postavi le ogrevalni vzvod na hladno. S tem prekine nadaljnje ogrevanje voza ali oddelka, neizrabljena para pa pride v dobro ogrevanju ostalih vozov. V slabše ogretyh vozovih ali oddelkih pa se doseže boljše ogrevanje s tem, da se prestavi ogrevalni vzvod za kratek čas na hladno in nato zopet na toplo.

Kakor že svojčasno mora direkcija zopet opozoriti, naj se potniki osobito za daljša potovanja ob hujšem mrazu tudi primerno močnejše oblačijo. Pri sedanjih tehničnih napravah je popolnoma izključeno tako izdatno ogrevanje vlakov, da bi premrzel in premočen potnik (izletnik, smučar) ne občutil neprijetne posledice mraza. Železniška uprava uporablja za ogrevanje vlakov vsa razpoložljiva sredstva. Želimo pa je, da jo pri tem tudi potujoče občinstvo v zmislu prednjih izvajanj dosledno podpira.

Beograjsko življenje po dolgih praznikih

Beograd, 20. januarja.

S prazniki, ki so (katoliški in pravoslavni) trajali pol meseca, smo pri kraju. V torku, na dva Bogojavljenja, ko se je po starodavnem običaju z najsvetnejšimi obredi blagoslovila voda na Savi in v predvorjih vseh pravoslavnih cerkva, se je zaključila božična doba. Sam patrijarh Varava je ob asistenci številne duhovščine v svečanem sprevodu odšel iz saborne cerkve na Savo in tamkaj v prisotnosti kraljevega zastopnika, poveljnika beograjske proske in zastopnika ministra pravde — drugače prisostvuje temu obredu vedno minister pravde sam, ki pa ga večeraj ni bilo v Beogradu — opravil obred blagoslovitve vode. Tej cerkveni svečanosti so prisostvovali posebni oddelki vseh v prestolnici nastanjenih vojaških enot in vojne akademije. Obred je spremljalo pokanje topov na beograjski trdnjavi. Po končanem obredu je množično občinstvo naravnost nasloščilo čebre, v katerih se je nahajala blagoslovljena voda, in bili so skoraj v hipu prazni. Zato si je veliko ljudi napolnilo steklenice in vrče s savsko vodo, ki se tedaj smatra vsa za blagoslovljena, dasi letos Sava ni zamrznila in se ledeni križi niso mogli izsekavati iz njenega ledu. Običaj, da bi se metali cekini v vodo, ki so jih potem lovili spretni potaplja-

či, se dandanes seveda opušta. »Sveta voda«, ki so si jo drugi Beograjčani dobili v raznih cerkvenih predvorjih, pa se skrbno hrani vse leto, ker je neizmisljivo zdravilo za vse bolezni pri ljudeh in živalih.

Danes je prav za prav tudi se praznik, dan sv. Jovana Krstitelja, toda praznuje se samo v cerkvi in šoli, dočim je v mestu, po trgovini, delavnicah in uradih naveden delavnik. Le »krsnih slav« je danes veliko število, da človek res ne ve, kako naj bi jih spravil v sklad z delovno in službeno dolžnostjo.

Prazniki so v prestolnici kolikor toliko dvignili na trgih cene, ki se pa sedaj polagoma vračajo na svojo prejšnjo izmero. Govedina se sedaj prodaja po 10 do 12 Din kilogram, svinjina po 12 do 14, malci prasi po 13 do 16, jagnje do 28, koštrunovina 12, teletina 16 do 20, sirova slanina in salo do 14, sušena svinjina 18 do 22, goske 10, puran 16 do 18, piščanci 16 Din za kilogram.

Cene navadnih ribam, kakor krapu, ostruži itd. so od 12 do 14, somovini pa od 23 do 28 Din za kilogram.

Z zelenjavo in sočivjem so trgi precej dobro založeni in se prodaja zelena po 8, špinaca 5 do 8, čebula do 4, beli fižol po 3, pišaneč po 5, tetovski beli po 6, krompir po 2,50 do 3 Din kilogram. Jabolki ni veliko na trgu in se prodajajo po 3 do 7 Din kg, suhe češnje po 6, orehi v lupini po 4, jedra po 16 do 18. Jabolki prihaja malo na trg pač predvsem zaradi hladnejšega vremena, potem pa tudi zato, ker so začele preplavljati trg pomaranče in mandarine. In je res čudno, kako se naši ljudje nikakor ne morejo spametovati, da bi opustili uživanje tega južnega sadja, čigar uvoz nas stane milijone in milijone, dočim imamo v

državi sami na razpolago še kakih 1500 vagonov jabolk, ki jih ne moremo spraviti v denar niti v inozemstvu niti doma. Pomaranče pa plačujemo po 2,50 Din komad, dočim bi za 3 Din že imeli kilogram jabolk, a za 5 že celo najboljših! Tako skrbimo za svojo gospodarsko osamosvojitve, tako izpolnjujemo dandanes bolj kakor kdaj važno geslo: Svoji k svojim!

Strašna nesreča mladega galvaničarja

Ljubljana, 21. januarja.

V galvanični delavnici Vida Aberška na Krakovskem nasipu se je dopoldne pripetila huda nesreča. Galvaničar 20letni Vid Glušič s Karlovske ceste 15 je imel okrog 10. opravka pri stroju za galvaniziranje. Ravno je galvaniziral neke kovinske predmete, kar ga je pograbila transmisija. Vse se je zgodilo v trenutku. Transmisija je dvignila uboga Glušiča v zrak. Njegov nesrečni pomočnik je udarjal ob vse predmete v delavnici in stroj sam. Na strahovit krik so priskočili tovariši, ki pa v silni zmedenosti skoro niso mogli ustaviti stroja. To se jim je posrečilo šele, ko je Glušič že prenehal kričati. Ko so ga rešili ter odstranili z jermena, je obležal na tleh nezavesten s strtim prsim košem in strašnimi poškodbami na telesu. Pri ustih mu je izstopila pena, znak, da je hudo prizadet tudi notraj. Tovariši so telefonirali po reševalni avto, ki je hudo poškodovanega mladčnika nemudoma prepeljal v splošno bolnico. Stanje Vida Glušiča je skrajno kritično. Komaj je verjeti, da bo ostal pri življenju.

Nevaren požar v Ivanjcih

Gornja Radgona, 21. januarja.

V noči od torka na sredo so se vračali uslužbenci trdk Korošec in Semenič s tovornima avtomobila iz Maribora nazaj v Gornjo Radgono. Kmalu po polnoči so privozili v Ivanjce pri Gornji Radgoni in sredi vasi izza poslopj opazili nenavadno svetlobo, ki je postajala vedno svetlejša. Ni trajalo dolgo, ko je iz strehe gospodarskega poslopja Franca Flisarja švigal visok plamen.

Soferja tovornih avtomobilov sta s sirenama klicala prebivalstvo iz spanja in opozarjala na nesrečo. Ostali sopotniki pa so pobegnili k gorečemu poslopju in pričeli reševati živino in gasilni. Ponesrečenega posestnika kakor tudi ostale sosede je bilo

Lanske žrtve mestne klavnice

Za modernizacijo klavnice bo investiranih 60 milijonov Din

Ljubljana, 21. januarja.

Tudi lani se je poslovanje moderno urejene mestne klavnice razveseljevalo razširilo. Bila je pač ena najsrečnejših idej, da je mestna občina l. 1925. pričela z modernizacijo stare klavnice. Mestni gradbeni urad je zasnoval za daljšo vrsto let sistematičen gradbeni program. Za popolno modernizacijo klavnice bo investiranih okoli 60 milijonov dinarjev, kapital, ki se bo plodnostno obrestoval. Lani so bila dovršena dela pri napravi velike hladilnice za slanino. Stroškov je bilo okoli 810.000 dinarjev.

V nadaljnjem programu je: gradnja upravnega poslopja, kontumačna klavnica in desinfekcijski oddelki. V prav daljni bodočnosti pa pride na vrsto še prosta borza za živino in preureditev sedanje sejmice. Urad mestne klavnice je sedaj stisnjen v ozko staro poslopje, kjer je ob navalu strank gneča. Novo upravno poslopje bo stalo ob Poljanski cesti v podaljšku velike prometne veže.

Poslovanje klavnice je bilo lani zelo živahno. Konzum mesa je zlasti v zadnjem četrtletju zelo narasel, ker je postalo meso v ljudski prehrani eno najcenejših živil. Lani so zaklali 7739 glav, predlanskim pa 8035. Upadek 29% pripisujejo dejstvu,

Danes ob 4., 1/8 in 9 1/4 zvečer!

Velesenzacija! Govoreči vefilm!

Polkovnik Redl

Generalstabni polkovnik — Izdajalec Avstrije! Vohunska afera, ki je vzbudila nepopisno senzacijo po vsem svetu!

THEODOR LOOS
LIL DAGOVER

Sprejem našega kralja v Parizu v najnovešem Fox zvočnem tedniku

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

le z težavo zbuditi iz tednega spanja. Ker je bilo vetrovno, je bila gasilna akcija zelo težavna. K erči imajo sosede svoja v bližini se nahajajoča gospodarska in stanovanjska poslopja zidana iz opeko krita, ker bi sicer bilo ta poslopja težko obvarovati. Da ni bila nesreča še večja, gre zaslugi predvsem uslužbencom omanjenih trdk, ki so požrtvovalno segli v reševalno akcijo in začeli lokalizirati požar.

Občutna škoda, ki jo je utrpel posestnik Flisar, je le v malem delu krita z nizko zavarovalnico, za katero so običajno zavarovani naši ljudje na deželi.

da so lani veliko manj goveje živine, v prvi vrsti krav, poklali za ljubljansko garnizijo. Najtežji vol je tehtal 900 kg. Prodaja mesa je bila zabranjena pri 35 govedih, a zaplenjenih je bilo 9377 kg posameznih mesnih delov, večinoma jeter zaradi metljivosti. Velik prirastek zaznamujejo teleta. Bilo jih je zaklanih 11.880, za 302 več kakor predlanskim. Cene so jim proti koncu leta znatno padle.

V Ljubljani sta 2 konjska mesarja, ki sta lani zaklala le 325 konj, dočim predlanskim 490. Povprečanje po konjskem mesu je zadnje mesece ponehala, ker so ljudje je raje kupovali pocenjeno drugo meso. Drobnice (ovce jagnjeta in kozlički) je bilo lani zakladi 2381 glav (predlanskim 3552). Meso drobnice se je še le prav proti koncu leta pocenilo. Močno je naraslo število zaklanih prašičev. Lani so zaklali 4069 prašičev več, kakor predlanskim. Namreč 28.622. Mestna kralnica je zaplenila 7 ikrastih prašičev in 956 kg prašičjih jeter. Z modernim sterilizatorjem je bilo skuhano 40 prašičev, katerih meso so potem prodajali po 8 do 10 Din kg na prosti stojnici pri mestni klavnici. To meso prodajajo ob gotovem času in je navla kupujočega občinstva, zlasti iz revnejših slojev, precej velik, saj je meso užito in zdravo.

Ugotovitve o ciganskem napadu v Halozah

Vse podrobnosti bo dognala sodna preiskava — Pojasnilo sreskega poglavarstva

Ptuj, 21. januarja.

V »Slovenec« št. 12 od 16. t. m. in št. 14 od 19. t. m. sta izšli dve poročili pod bombastičnimi naslovi »Srdita bitka s cigani v Halozah. Vsa vas z orožniki nad cigansko taborišče — Haloze so se oddahnile« in »Ciganski napadali v verigah«. V obeh noticah je dogodek pretirano opisan. Od sreskega poglavarstva smo dobili naslednje pojasnilo:

Cigani so imeli svoje šotore v vasi Lovrenčanih v savski banovini, ne pa v občini Turški vrh v dravski banovini. Vzroki in

začetniki opisane dogodka še niso dognani; sodišče vodi preiskavo. Glede na to, da se je dogodek izvršil na javni cesti pred gostilno, ni moči že sedaj z gotovostjo trditi, da bi ga bili povzročili samo cigani. Ne odgovarja resnici, da bi bili cigani napadli kmete, ker jim ti niso hoteli prostovoljno izročiti svoje imovine.

Z orožniško patruljo sta šla voznika Jamnik in Prelog, ki ni bil tako opasno poškodovan; med potjo se je patrulji pridružil več fantov, največ iz radovednosti. Stara navada je, da je cigansko taborišče

pokonci ter da vse vprek vrišči, kriči in joče, če gre za aretacijo ciganon. En cigan je sicer kričal »Streljaj, vendar pa nožev, samokresov in pušk ni bilo videti. Tudi preiskava za orožjem je ostala brezuspešna. Samo to se je ugotovilo, da je eden neprizadetih ciganon skočil s sekiro proti nekemu fantu. Ta mu je sekiro odvzel, naker je cigan pobegnil.

V nezavest je padel Valenko Marko, ne Prelog Alojz. Stanje ranjenih kmetov ni nevarno. Taborišče je šlo kakih 20 do 25 oseb.

Ni res, da bi se bilo taborišče postavilo proti patrulji s puškami in samokresi. Osumljeni cigani se niso hoteli oglašati in pokazati na povelje patrulje, skrivali so se pod odejami v šotoru. Zato jih je patrulja s pomočjo kinetskih fantov izvela iz šotorov ter aretirala in uklenila. Iz dejstva, da se je sodišču z ovadbo vred postal tudi predlog telesno poškodovanih kmetov za kazensko postopanje, sledi, da dogodek ni tako velikega pomena, ker se cigani brez predloga zasebnih poškodovancev uradoma morda ne bi zasledovali. Aretirani so bili zato, ker so nestalnega bivališča.

Ne glede na to, da so cigani taborili v sosedni banovini in da se je dogodek pripetil blizu banovinske meje, ni v interesu javne varnosti v tukajšnjem srezu, da se v teh časih tako piše o dogodku, ki ga bo pojasnila šele sodna preiskava. Ne da bi hoteli cigane zagovarjati, je vpoštovati dejstvo, da so se vozniki vračali iz vinogradnih krajev. Ni izključeno, da so v vinogradih pili, ter so bili nasproti vinjenim ciganom precej korajžni.

Pri prehajanju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova« voda radi sigurnega učinka pri prjetni uporabi. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Sin, ki že 17 let išče starše

Beograd, 21. januarja.

Ko se je pred premočjo sovražnika srbska vojska l. 1914. raztresena umikala skozi Mačvo, je četa pionirjev našla na cesti med naselji Zavlake in Jarebica moško de- te, ki je moglo tedaj šteti največ tri leta. Otrok je stal sredi ceste in iz njegovega ihtenja in vseh, kar je govoril, se je dalo razumeti samo to, da išče svojo mamo. Na vsa vprašanja, iz katere vasi je, kdo je njegov oče in kje je izgubil mamo, niso vo- jaki dobili nobenega odgovora.

Vojaki so predobro vedeli, da bi bilo dete izgubljeno in enostavno pomandrano od kolon, ki so se vedno nagelje umikale v tej smeri, in poveljni pionirske čete, kapetan Milan Ačimović je takoj sklenil, voditi ljubkega dečka naprej, kamorkoli ga bo zanesla usoda in nopreračunljiva vojna sročila. Četa se je umikala vedno dalje in otrok, ki je bil pod stalnim varstvom dobrega kapetana, si je kar naenkrat sam privoščil ime Velimir. Morda je v njegovi glavici vzklik spomin, da so ga kdaj tako klicali, ali pa je bilo to zaradi sugestije, ker se je kapetanov sluga imenoval Velimir in ker je otrok tolikokrat na dan čul to ime. Mali Velimir je postal pravi renjek pionirske čete.

Ves čas vojne je ostal deček pri svojem redniku kapetanu Ačimoviću in preživel je mnoge njegove pionirje, katerim je sovražno orožje vzelo življenje. Ko je bila vojna končana, je g. Ačimović, v civilu odvetnik, vzel dečka s seboj v Beograd, mu dal svoje rodbinsko ime ter še bolj skušal poizvedeti o njegovih starših in o njegovi domovini sploh. Tam, kjer so otroka našli, so bile vse vasi že davno izpraznjene, mnogo hiš je bilo tudi porušenih in gotovo je, da je vojni vihar tam brez sledu uničil tudi precej mirnega prebivalstva. Blagodušni odvetnik je svojega posinovljenca lepo oskrbel in izšolal ga je toliko, da je postal mladenič nedavno že pomočnik sreskega ekonoma v Zagubici.

Mladenič je sedaj oskrbljen, ves svoj prosti čas pa uporablja za poljevidbo o svojih strahih in po svoji domaciji. Ves je prepričan, da še žive neke njegovi roditelji in da se mora po srečnem naključju prej ali slej z njimi sestati. Prepotoval je že vse kraje, po katerih so ga nekaj skozni vse vojne grozote vodili vojaški redniki in četudi pri tem ni imel nobenega uspeha, še vedno niso zamrle njegove, od rane mladosti tako vroče gojene nade.

PRIDE! BOMBE SMEHA!

FELIX BRESSART

Pisarniški ravnatelj

KULTURNI PREGLED

Janez Stamič — slovenskega pokolenja. Na nocojšnjem komornem koncertu, ki ga prireja ljubljanski komorni trio, se bo med drugimi skladatelji 18. stoletja izvajal tudi trio Janeza Stamiča. Službeno štejejo Stamiča med nemške skladatelje, ker je deloval v nemški kulturni sferi. Kakor pa nesopozirajo prijatelji lista, je bil ta kompozist slovenskega rodu, po očetu je celo iz naših krajev. Stamičev oče je bil iz Maribora in se je po takem pisal Stamič. Preselil se je na Češko, kjer se je poročil s Čehinjo. Iz tega zakona je potekel slavni skladatelj Janez Stamič (1717—1757).

Književne nagrade Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti. Jugoslovanska akademija v Zagrebu je pravkar objavila razpis natečaja za književne nagrade, in sicer: a) 4500 Din za roman, b) 3000 Din za novelistično zbirko, c) 3000 Din za pesniško zbirko, d) 3000 Din za esejiščno zbirko, e) po 500 Din za novelo, pesem, esej. Za te nagrade lahko tekmujejo jugoslovanski avtorji z neanonimnimi, izvirnimi spisi v srbuhrvaškem in slovenskem jeziku, ki so bili najsmenjeni med 1. januarjem 1928 in 31. decembrom 1931. Knjige z dokazom o času, kdaj so bile napisane, naj se dostavijo najpozneje do 29. februarja t. l. Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti. Rezultat natečaja bo objavljen na prihodnjem slavnostnem zasedanju akademije.

Dramatski konkurs sarajevski »Prosvete«. Glavni odbor »Prosvete« v Sarajevu je razpisal konkurz za izvirno gledališko delo v enem dejanju, ki obravnava ljudsko življenje in bič primerno tudi za uprizarjanje na podeželskih odrih. Nagrada znaša 4000 in 2000 Din.

Cankar v poljštini. V drugem januarjem zvezku »Srpskega književnega glasnika« je S. Georgijević priobčil oceno Ivana Cankarja »Novela« v poljskem prevodu ge. Ele Moltove. Pisec hvali odlično kvaliteto prevoda in v pravi, da »ne daje skoro ničta manje nego Cankarov tekst«, misli pa, da bi lahko bila izbira nekoliko drugačna; v tem pogledu se mu vidi predlansko izdajanje Cankarjevih novel v srbsčini (»Srpska književna zadruga«) boljše, ker vsebuje tudi »Hlapanje Jernejca«, ki je poleg »Hilše Marije« pomočnice Cankarjevo najboljši epsko, pa tudi najbolj umetniško delo. Kritiki se po- hvalno izražajo tudi o predgovoru prof. dr. Voleslava Moleta.

Knjižni trg v Beogradu in Zagrebu. Dr. Mladen Horvat je objavil v 2. številki beograjske revije »Život i rad« članek »Dignitno zaves«, v katerem globoke pogojuje položaj knjižništva v Beogradu in Zagrebu. Najpogostejši beograjski založnik Geza Kohn, ki je bil doslej vedno optimist glede izdajanja novih knjig, je nedavno razodel, kje tudi njega bevelj žuli: V neki izjavi je grajal, da

razna založništva v vseh pokrajinah države izdajajo šolske knjige. Zaradi tega so večji založniki učenikov, ki med nje spada tudi Geza Kohn, občutili krizo šolske knjige. Vajnejša pa je nadaljnja ugotovitev: Če ne bodo šle v kup šolske knjige, bo tudi za lepševlje manj važnosti in Kohn ne bo mogel izdajati monumentalnih knjig, kakršna je a. pr. Kantova »Kritika čistega uma«, ki zahteva čista desetletja, preden se popolnoma razpadejo. Z drugimi besedami: G. Kohn veže svoje res obudovanja vredno založniško podjetnost z uspehom pri prodaji šolskih knjig. Dobitek od njih omogoča večjo podjetnost pri lepševljah in znanstvenih knjigah. Da pa ne obstoji kriza knjige, pravi- že to, da je gosp. Kohn izdal lani 214 knjig in da je novo leto prišel z Velmar-Jankovičovo dramo »Bez ljubavici«, torej z delom, ki utegne založnika preobremeniti nogo mu napolniti blaginjo. — Zagrebški razmere kažejo drugačno obličje. Po pisčavi sodbij se v Zagrebu mnogo deklarira o visoki kulturi in kulturnih potrebah velikega mesta, toda književnost je veliko bolj zapostavljena, nego v Beogradu. Pisec graja nezadostno in enostransko literarno kroniko v zagrebških listih in njih neman nasproti domači književnosti. Zagreb danes nima niti enega založnika v stilu beograjskega g. Kohna. Kol nezdav pojav omenja nenadno invazijo Senojevih spisov na zagrebškem trgu; Kuzli in Binoza sta izdala Senoeve zbrane spise in vložila vanje precej kapitala, ki bi ga bila ob nametnem sporazumu lahko uporabila za mlado literaturo. Toda,

pravi pisec, plačevanje tantijem in honorarjev, to je za zagrebške založnike in izdajatelje huda skrb, zato pa rajši izdajata kar dva hkrati spise starejšega avtorja, ki je prost obveznosti po avtorskem zakonu. V Zagrebu ni književne krize, marveč obstoji kriza izdajateljev, — sklepa dr. Horvat.

Studija o umetnostnem stvarjanju in njegavi problemih. Jugoslovanski poslanik v Varšavi Branko Lazarevič, ki je — kakor znan — tankočuten est, esejist in književni kritik, priobčuje v »Srpskem književnem glasniku« daljšo studijo »O stvaralaštvu«. Pisec skuša prodrati v to, kakor sam pravi, osnovno vprašanje največje človeške osebnosti in narave v njenih najbolj izrazitih razli- razli. Za sedaj izhaja uvodna studija, ki pa ni še zaključena. Nato bo pisec na primerih Platona, Michelangela, Bacha, Beethovena, Nietzscheja in Dostojevskega pokazal, kako se da njegova teorija o umetnostnem stvarjanju aplicirati na posamezne velike umetnike. Razprava g. Lazareviča je vredna pozornosti: škoda, da je njegovo delo preveč razmetano po revijah. Že dolgo ni izšla nobena njegova knjiga, čeprav izhaja roči, ki bi za nje bilo boljša, če bi bile ostale zakopane v stare letnike listov in revij.

Zakaj ljudje kupujejo knjige? V Ameriki so o tem vprašanje izvršili anketo. Izmed 10.000 oseb, ki kupujejo knjige, se jih 3454 odloči za nakup pod vplivom kritike, ki jih priporoča, 2460 kupcev verjame oglašom, 1219 se ravna po nasvetu prijateljev, 420 jih zapeljejo k nakupu izložna okna knjigar- n,

409 kupuje zato, ker jih potrebujejo za učeno, 383 podleže priporočilom knjigarnarja, 270 dobi knjige kot dar in 199 jih zvabi naslov knjig.

Bibliofilstvo, ki se bogato poplaja. Nedavno je prišla na prodaj knjižnica nekake belgijske bibliografije. Med raznimi redkostmi je bila prodana tudi bibliofilska izdaja »Les Chansons de Bilitis« Pierra Louvsa, in sicer za 39.500 frankov. »Aphrodite« istega pisatelja za 50.000 frankov, njegov rokops — komaj nekoliko strani — pa je bil pridobljen za 21.000 frankov. Denar, ki je bil izdan za nakup luksuzne izdaje »Les Chansons de Bilitis« ali »Aphrodite« je potem takem narasel v večji meri nego v katerikoli banki; vrednost enega izvoda te knjige prekaša ves honorar, ki ga je dobil za spis avtor.

Današnji Črni gori in njenih kulturnih problemih je napovedal mladi književnik Sav. M. Stedimljia spis »Skidanje maske«. V njem bo obravnaval z nekaterimi literarnimi pojavi in osebnostmi Črne gore, predvsem pa z znanim Mitomom Pavličevićem. Knjiga bo izšla v februarju samo za naročnike, ki se prijavijo v knjižnici »Prostori« v Zagrebu, Valdecova ulica 6.

Musulinijska premiera v Varšavi. Varšavsko Narodno gledališče bo uprizorilo dramsko delo Benita Musulinija o Napoleonu v predelani obliki in z naslovom »Marsovo polje«.

BOHEMSKI KARNEVAL S. K. Ilirije — 30. I. Union

Domače vesti

• Sprejemanje pri predsedniku narodne skupščine. Predsednik narodne skupščine sprejema stranke v torek in petek ob pol 11. popoldne. Ostale dneve ni sprejemov.

• Imenovanje ribarskega referenta. Za banovskega uradnega pripravnika pri kr. banski upravi v Ljubljani je imenovan g. inž. Ivo Jelačin, ki bo opravljal posle ribarskega referenta. Novi ribarski referent, ki je kvalificiran ribarski strokovnjak, nastopi svojo službo 1. februarja letos.

• Vtisil Francozinje o Jugoslaviji. Lansko jesen je posetila Jugoslavijo francoska pisateljica Mary Aseren. Po svojem povratku v Atene, kjer živi že več let, je te dni v dvorani srbskega literarnega društva »Parnasos« priredila zanimivo predavanje o kulturnem in socialnem napredku Jugoslavije. V svojem predavanju je Aserenova zlasti poudarjala kulturni in materialni napredok nove Jugoslavije. Za Beograd pravi, da po svojem geografskem položaju predstavlja mesto, ki bi ga lahko zavidala največja mesta na svetu. Zlasti jo je iznenadil veliki povojni razvoj Beograda. Naglašala je karakteristiko Srbov, Hrvatov in Slovencev, o katerih veli, da so tri veje enega in istega debla. Dames, je predavateljica izjavila, predstavljajo Jugoslavijo na Balkanu državno, politično in gospodarsko vrednost prve vrste. Bila je tudi prijetno iznenadena po velikih in iskrenih simpatijah, ki jih vse jugoslovenski narod kipi napram svojem kralju. Predavanju je prisostvovalo odlično občinstvo grške prestolnice.

• Zimski kmetijski tečaj na Vrhniki. V torek 26. t. m. bo ob pol 15. slovesna otvoritev zimskega kmetijskega tečaja na Vrhniki v Rokodelskem domu. Tečaj bo trajal šest tednov (do 6. marca). Predavala bosta ob nedeljah, torkih in četrtkih od pol 15. do pol 18. ure po 2 predavatelja o vseh važnejših in za kmeta važnih vprašanjih. Po vsakem predavanju bo razgovor. Predavalo bo 12 strokovnjakov. V korist vsakega posameznika bo, da izrabljuje ugodno priliko in vedno obiskuje vsa predavanja.

• Kmetijski šola na Grmu bo priredila 8. februarja v svojih učnih prostorih kletarski tečaj z začetkom ob 8. zjutraj. Pounk bo dopolnila teoretičnega, popoldne praktičnega značaja. Vsi oddaljenejši udeleženci tečaja dobe na zavodu brezplačno kosilo. Tečaj bo velike važnosti zlasti za naše vinogradnike in gostilničarje. Enak tečaj bo tudi na Trebelnem. Dan se ni dočlen.

Za perzijske preproge SMYRNA VOLNA

Vzorci na razpolago, navodila brezplačno.
TONI JAGER, Ljubljana, Dvorni trg 1.

• SPD javlja, da so odprti in oskrbovane naslednje koče in domovi: v Triglavskem gorovju stara Aljaževa koča (neoskrbovana), Erjavčeva koča na Vršiči (odprta in oskrbovana ob nedeljah in praznikih in dnevi pred prazniki in nedeljami); v Kamniških planinah: Dom na Kravcu, Koča na Veliki Planini in Dom v Kamniški Istri; v Karavankah: Valvaržnjeva koča pod Stolum, Planinski dom na Kofah (stalno odprt in oskrbovan). Vse leto so odprti in oskrbovane: novozgrajena postojanka na Sv. Gori, Koča na Sv. Planini, Hausenbichlerjeva koča na Mrzlici, vse koče na Pohorju, Celjska koča nad Celjem in Piskernikova in Tilenjeva koča v Logarski dolini.

• JAD Triglav. Vsem, ki so kakorkoli pripomogli k uspehu jubilejnega Triglavskega večera v Kranju, zlasti cenjenim častnim damam z gospo pokroviteljico dr. Pirkmajerjevo na čelu, izreka iskreno zahvalo odbor JAD Triglava v Ljubljani.

• Jugoslovenska akademija znanosti v Zagrebu je razpisala natečaj za književne nagrade: 4500 Din za roman, 3000 Din za zbirko novel, 3000 Din za zbirko pesmi, 3000 Din za zbirko esejov in po 500 Din za novelo, pesem ali esej. Za te nagrade lahko tekmujejo jugoslovenski avtorji iz številkami deli v hrvaškem, srbskem ali slovenskem jeziku, tiskanimi v dobi od 1. januarja 1928. do 31. decembra 1931. Dela z dokazi o dobi, kdaj so bila objavljena, naj se pošljejo Jugoslovenski akademiji.

Samo še danes JANET GAYNOR CHARLES FARRELL Bič opojnosti

Ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.
Zvočni kino Ideal

Vremensko poročilo Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo:
1. Čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1-10, 7. vrsta padavin, 8. paljavine v m.m., 9. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.
21. januarja
Ljubljana 7. 781,6, —1,8, 86, W2, 10, —; Maribor 7. 780,0, —2,0, 70, SSW2, 10, —; Zagreb 7. 782,3, —2,0, 80, W2, 10, —; Beograd 7. 781,2, —2,0, 90, N2, 10, —; Sarajevo 7. 781,3, —6,0, 80, E4, 10, —; Split 7. 775,5, 5,0, 60, tih, 0, —; Kumbor 7. 773,7, 3,0, 90, tih, 0, —; Temperatura: Ljubljana —0,3, —2,5; Maribor 1,4, —2,4; Zagreb —0,2, —2,0; Beograd —0,3, —4,0; Sarajevo —1,0, —6,0; Split 12,0, 4,3; Kumbor —, 2,7.
Sonce vzhaja ob 7,31, zahaja ob 16,51.
Luna vzhaja ob 13,55, zahaja ob 6,34.

znanosti v Zagrebu najpozneje do 29. februarja 1932. Rezultat tekmovanja se bo razglasil na slavnostni seji akademije. Nagradena dela ostanejo last avtorjev.

• Nova grobova. V Hrastniku je umrl v sredo 67 letni g. Anton Kuhar, lončar, ki je izdeloval 45 let velike lonce za toplejše stekla. Bil je po službeni dobi najstarejši uslužbenec hrastniške steklarne in je ves čas služil firmi Abel. Pogreb bo danes ob 15. na dolinskem pokopališču. — V zdravilišču v Topolšici je umrla po dolgem bolehanju gđ. Jela Poljančeva, ki je službovala v zdravilišču kot oskrbnica 12 let. Po rodu je bila iz Ljubljane, kjer je bil njen oče ravnatelj prisilne delavnice. Pogreb bo danes popoldne na šoštanjskem pokopališču. — Pokojnikom blag spomin, žalujočim naše sožalje!

• Snemanje zvočnega filma v Splitu. Veliko filmsko podjetje v Berlinu se je obrnilo na »Star film« v Zagrebu s predlogom, naj bi izvršili vse potrebne priprave za snemanje velikega zvočnega filma v Splitu. »Star film« je poskrbel za stanovanje skupine, ki pride na snemanje. Omenjeni zvočni film se bo imenoval »Arka« diški princ. Dovoljen bo prihodnji mesec. Glavni junak bo znan igralec Willy Forst.

• Gojenje morskih školjk. Kako poročajo iz Splita, je direktor pomorskega prometa dovolila Ribarski zadrugi v Velem Ratu, da poizkuša gojenje ostrig in drugih školjk. Če se bo poizkus posrečil, bodo tudi druge zadruge pričele gojiti vse vrste morskih školjk.

• Čigav je otrok? Delavka Fani Peko se je lanske jesen vračala s sezonskega dela iz Bačke. V Zidanem mestu se ji je pridružila neznana ženska, lepo oblečena in prijetne zunanosti. V rokah je nosila trimesečnega otroka. Tožila je v svojih težavah, posebno glede otroka. Rekla je delavki, da bi bila pripravljena dati 300 Din oseb, ki bi vzela otročička v reajo. 300 Din je že lep denar in delavka Fani se je dala pogovoriti. Vzela je otroka v naročje — med tem pa je že prihajal vlak in v tej naglici je Fani pozabila vprašati, kako je ime otroku in — materi. Neznanka ji je hitro pomnila fotografijo in ji še zaklicala, da bo še redno pošiljala denar na njen naslov. Mesec so pretekli, delavka pa je zaman čakala na denar, ki ga od nikoder ni bilo. Vsa obupana se je podala k oblastu ter pokazala otroka in sliko. Nazivlje vsesrskemu nadzornemu poizvedovanju se dosegel še ni posrečilo dognati identitete matere.

• Gospodinski koledar 1932. je v sedanjih hudih časih potreben vsaki gospodini. V njem najde gospodinja mnogo praktičnih članov, kakor o neizgledih doma in v gospodinjstvu, o razstavi novodobnega gospodinjstva, o pripravi različnih likov, navodila za slaščice in drugih je di, napovedi pa ima tudi sestavljene jedilne liste za vse nedelje v letu. Vsaka gospodinja, ki še nima tega koledarja, naj ga nemudno naroči pri upravi »Gospodinskega koledarja«, Ljubljana, Selenburgova ul. 7-11. Dobiva se tudi v vseh knjigarnah. Cena 20 Din s poštnino 21,75 Din.

• Požig v prekmurski Dolini. Iz Murske Sobotice nam poročajo: Pred dnevi je pri posestniku Č. v Dolini izbruhnil požar. Pogorela je stanovanjska hiša in gospodarsko poslopje do tal. Vse okoliščine pričajo, da je bil ogenj namenoma podtaknjen. Obe pogoreli poslopji sta bili že v slabem stanju. Č. je letos nameraval sezidati novo hišo na istem mestu in staro podreti. Les prejšnjih steb je bil trhel ter se ni mogel za nič uporabiti, še manj prodati. Nekaj dni pred požarom je mož prejel grozilo pismo v navzočnosti 18 oseb. Važno je vprilo njih čital, da mu neznane grozi, da mu bo hišo zažgal. Nu, res je bil kratko čas nato vse pogorelo. Ker je bila vsaka nesreča skoro izključena in ker so ljudje sami začeli govoriti, da je bil ogenj podtaknjen namenoma, se je za stvar začelo zanimati obisto. Preiskava je dognala, da pisava grozila pisma silič pisavi posestnika Č. samega in se iz vsega razvidi, da je bil ogenj namenoma podtaknjen ali iz maščevalnosti ali iz pohlepa do zavarovalnine.

• Požar mu je uničil vse premoženje. Merc Franc je imel v Zaklu na samotni majhno leseno kočo, poleg pa tudi gospodarsko poslopje, vse pod eno streho. V nedeljo zvečer, ko je bil že v postelji je opazil, da je koča v plamenih. Sam je že 73 let star in si ni mogel dosti pomagati. In ker je bila koča lesena, je vse pogorelo do tas s premičnimi vred. Merc je popolnoma obubožal. Požar je menda nastal po njegovi krivdi. Starček ne prenese dosti plače in je bil tudi usodnega večera omamljen od vina. Pri krmljenju svine se je menda prižgal vzglavje. In začelo je goriti baš pri svinjakih.

• Požar v Trnju. Pretekli ponedeljek v zgodnjih urah je preplasil še speče prebivalce Trnja pri Brezicah glas glasnikovih trompet. Gorel je z velikim plamenom hlev posestnika, po domače Voglaš. Gasilci niso mogli spriti velikega plamena storiti ničesar drugega, kakor da so obvarovali sosednje stavbe, ki se jih je ogenj že hotel prijeti. V plamenih so poginile tri kobile in dve kravi. Sumi se, da je ogenj podtaknil neki mož, ki je prenočeval v hlevu, a je zjutraj izgubil neznanost.

• Pustolovščina in nesreča oblastnega vavovca. Iz Škofljane na Dolenskem nam nam pišejo: Nedavni večer se je poselstniku senu Francu J. iz Dobrove pri Škofljani pripetila neprijetna nevarnost, da katera ga je spravila v bolnico, odkoder pa bo moral še pred sodnike. Noč je bila svetla in prav priprava za vavovne. Meseca je na Franceta tako delovala, da je sklenil obiskati svoje dekle, ki je doma v Kromovnem, približno 6 km od Dobrove. Fantu pa ni nič kaj ugajala peš hoja; zahotelo se mu je, da na iskrem konju pojedži k svojem dekletu. Vendar v ta namen ni oesedlal domačega konja, dasi imajo pri hiši tri, maverč se je napotil v bližnjo vas na Dramo, kjer se mu je posrečilo, da je izmaknil rjavca iz staje posestnika Benčine in v hitrem diru odjezdil

v mesečno noč. Siromak pa ni prišel na cilj, ker ga je na pol poti doletela zla usoda. V Ruhtni vasi je naletel na gručo fantov, ki so hoteli poznega jezdeca ustaviti. Preplašen je France pognal konja v galop. Konj je podivjal in stresel jahača tako nerodno s sebo, da si je fant pri padcu zionil nogo nad koleno. Fantje so mislili, da se je potuhnil, zato je za nateček dobil še par bre... France je že lani nekoč v družbi nekaterih tovarišev iz Dobrovske okolice uprizoril silno nočno avanturo; takrat so ukradli poleg konja še voz in pri tretjem posestniku komat. Ravno preteklo soboto bi se bila morala izvršiti pred novomeškim sodiščem obravnava zaradi lanske tatvine. Toda France se je odnehal v novomeško bolnico namesto k obravnavi, ki je bila zaradi njegove nove pustolovščine in nesreče odgojena, dokler fant ne ozdravi.

• Obup mlade služkinje. Pred meseci je služkinja Karolina Kolarčeva v Zagrebu ostala brez dela in zaslužka. Dotlej je bila nameščena v neki knjigovodni, kjer pa je bila odpuščena zaradi gospodarske krize. Iskala je službo vseh povsod, a brez uspeha. Zacekla je obupavati in v tem duševnem stanju je segla po lizolu. Nesrečico so prepoznali v bolnico, kjer so ji rešili življenje.

PRIDE! FELIX BRESSART Pisarniški ravnatelj

• Smrt pod ledom. V Bijelem Brdu pri Osijeku se je pripetila huda nesreča. Vaska mladina se je drsala na zamrzlem stromu rokaru Drave s sankami. Lesene sanki so bile spodaj okovane z železom, sanki pa so se poganjali z dvema železnima palicama. Mladenič Lazo Svabič je bil velik mojster v tem sportu, a to ga je stalo življenje. Na nesrečo je na lodi naletel na odprtino in s sankami vred izgubil pod ledom.

• S sekirjo je ubil vaškega župana. V Razbojištu pri Djakovu je v občinski pisarni nastal prepri med županom Josom Bečičem in kmetom Markom Mitričem zaradi kuiluka. Razburjeni Mitrič je med prepri popadel sekirjo in župana na mestu ubil. Ubijalec je bil aretiran.

• Nasilnega cigana, o katerem smo poročali, da je po nasilju, ki ga je izvršil v Zidnjem vasi pri posestniku Francu Berusu in nato ušel iz rok vaščanov, katerim je nato še grozil s pokoljem in požigom, so v torek aretirali topilski orožniki in priveli v zapore novomeškega okrožnega sodišča. Kakor se je dognalo, se omenjena ciganska dvojica ne imenuje Bradčič, temveč Janez in Angela Hudorovič.

• Prepoved zabajanja v krčme. Okrožno sodišče v Mariboru je prepovedalo Kacu Juriju, posestniku, rojenemu 1889 v Čigoncih, stanujočemu v Belem bregu, občina Selnica ob Muri, zabajati v krčme za dobo 1 leta, to je od 3. maja letos do 3. maja 1933.

• Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in skrobino perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

— Težavno stanje mladih zdravnikov. Te dni so imeli mladi ljubljanski zdravniki sestanek, na katerem so razpravljali o težavnem položaju, ki je nastal za nje v teku zadnjega leta. Mnogoštevilni bolniki, ki so zadnje mesece iskali zdravila po ljubljanskih bolnicah, se gotovo spominjajo, kako prezahtevni so vsi zdravniki, čeprav jih je precejšnje število. Toda le redko kdo bo mogel vedeti, da je velika večina teh mladih zdravnikov za svoje delo neplačana, brez vsakih naravnih dobrin, kljub temu, da morajo marsikatero noč prebediti ob bolniških posteljah. Brez teh neplačanih zdravnikov bi zdravniško delo v bolnici doživelo velikianski zastoj in javnost naj pomisli na razsodi, ali bi bilo potem tako stanje v prid trpečim bolnikom? Ali ni v interesu bolnikov in zdravniške službe same, da zasedejo ti neplačani zdravniki mesta, ki so bila doslej v bolnicah vedno namenjena za plačane sekundarije? Na ta način bi bilo pomagano rednemu delu v bolnicah, kakor tudi vsem dvajsetim neplačanim zdravnikom, ki bi tako prišli vsaj do najskromnejšega eksistenčnega minimuma. V tem smislu je bilo na sestanku dvajsetih, pomanjkanje trpečih zdravnikov sklenjeno, podvzeti na pristojnih mestih vse potrebne korake, kajti čakanja in pomanjkanja je tudi za idealista po napornem šestletnem študiju, enoletni vojaščini in brezplačnem stažu, več kot dovolj! — Dr. Ivan Peršič.

— Pri javni produkciji gojenec konservatorija, ki bo v ponedeljek, 25. t. m. ob 20. uri v Filharmonični dvorani, nastopijo solenci iz šole g. Slavka Korošca: Čampa Viktor in Fatur Ante, iz šole prof. Janka Ravnika: Vodusek Valens, iz šole prof. Wistinghausena: Sok Dragica, iz šole za komorno glasbo prof. Jana Šlaisa nastopi kvartet: Pfeifer Leon, Stančič Frano, Šušteršič Vinko in Bajde Oton. Izvajali bodo prvo javno dva stavka iz najnovejšega komornega kvarteta prof. St. Premra. Nadalje nastopijo iz šole prof. Fedranspergove: Petrovič Anton, iz šole prof. Jana Šlaisa: Otrbek Francka, iz šole ravnatelja Mateja Hubada: Zupan Leopoldina, iz dirigentske šole prof. L. M. Škerjanca pa nastopita kot dirigenta Marjan Lipovšek in Müller Gustav. Pri klavirju spremljajo:

Sobota, 23. januarja Tatjanin večer v Kazini

KONCERT PLES
Vstop ni vezan na posebna vabila.
Vstopnina od osebe 20 Din, za dijake 10 Din 1976 ODBOR.

Strokovni pouk o FOTOGRAFIRANJU

Amaterske temnice s kemikalijami, nasvete za nakup foto aparatur, praktičen pouk o kopiranju in povečanju dobi vsakdo popolnoma brezplačno pri 41

Foto Tourist: Lojze Šmuc
Čelenburgova ulica 6, I. nad.

Šaplja Božena, Gallatia Reinhold, Krmpotič Ivica in Lipovšek Marjan. Ravnateljstvo vjudno vabi glasbo ljubice občinstvo, da v obilnem številu poseti to produkcijo. Vstopnice bodo ob soboto dalje v predprodaji v Matični knjigarni po 4 Din. sedež. Istotam se dobi tudi spored.

— III. večer komorne glasbe Nar. železnicearskega glasbenega društva Sloge bo drevi ob 20. v veliki dvorani kina Ljubljanski dvor. Izvajale se bodo stare komorne skladbe iz prve polovice 18. stoletja, ki so veljale že ob svojem nastanku za skrajno reformatorske. Ljubitelji stare znanilne instrumentalne glasbe bodo imeli zopet priliko občudovati to glasbo, ki je tako silno vplivala na nadaljnji razvoj. Poslušali bomo skladbe skladateljev Myslivečka, Jiraneka, Stamitzia in Mozarta, ki jih bodo izvajali gđ. Jeraj, Müller, Svetel, Korošec in Šušteršič. Vstopnice po društveni ceni (2 do 6 Din) na razpolago v trafiki Pugelj, palača Pokojniškega zavoda na Miklošičevi cesti.

— Nov esperantski tečaj za začetnike se bo pričel drevi ob pol 20. v šentjakobski šoli, kjer se bo vršilo kratko predavanje o esperantu in se bodo interesi vplivali. Učnina mesečno 20 Din, za dijake 10 Din. Tečaj bo 2 krat na teden po 1 uro v nedeljo 24. t. m. od 8. do 12. zaradi neodločitvi del v transformatorskih postajah prekinjen.

— V mestni klavirni ljubljanski se bo v soboto 23. t. m. ob 15. prodajalo na prosti stojnici prašičje meso.

— Darova za bedne. Stalno omizje Bončarjeve gostilne na Sv. Petra cesti je darovalo namesto cvetja na krsto pok. profesorja g. Antona Lenarčiča za pomočno akcijo 560 Din. — Pisarna dr. Grabovca, odvetnika v Ljubljani, Dalmatinova ulica 3, je nakazala iz poravnave v neki kazenski zadevi znesek 500 Din za brezposelne v Ljubljani. Za darova se mestno načelstvo najskrajneje zahvaljuje.

— Stanje v Rožni dolini napadene služkinje Angele Bostnerjeve ni nevarno, zaradi česar so jo iz bolnice pustili v domačo oskrbo. Zdravljenje bo pa vendarle še trajalo nekaj časa. Neznanka, ki ji je zadala vboja z nožem, še niso izsledili in ga bo sploh težko prijeti, ker Bostnerjeva ne more dati niti približnega opisa silovca. Ves dogodek se je namreč odigral tako hitro, da ne more z zanesljivostjo navesti niti tega, ali je bil možiki mlajši ali starejši.

— K požaru v Kozarjah. Pišejo nam, da so požar pri Kozarjah posilili gasilci iz Kozarji in Brda, ne pa viški gasilci, ki sploh niso prišli k požaru. Na pomoč je prišlo tudi gasilno društvo iz Dobrave, ki pa zaradi nefunkcioniranja motorne brizgalne ni stopilo v akcijo.

— Na stražnika z aretirancem. Na vohu Dunajske in Linhartove ceste je stražnik opazil pomoči 28 letnega Antona Rapeta, stanujočega nekje v Hranilniški ulici. Rape je brezposeln delavec in policija ga je zasledovala zaradi neklih tatvin. Stražnik je Rapeta aretiriral, nenadoma pa se je ta lotil moža postaviti in ga spopadati. Ko sta bila na tleh, je aretiranec brenil z okovano peto stražnika z vso silo v glavo, tako da je stražnik kri zalila očli. Navzile temu pa je Rapeta držal toliko časa, da je prišla pomoč, nakar so aretiranca odvabili na policijsko upravo, kjer je znova pobesnel in se zaganjal v stražnika. Anton Rape je menda nekoliko duševno omejen. Ze svojačasno se je zdeljal po Ljubljani za Francoza in ni hotel spoznati lastne matere. Polica je domnevala, da je Rape napadel v torek služkinjo Anjele Bostnerjevo v Rožni dolini ter jo dvakrat z nožem suvil v grud.

— »Preporočlo bo imel rodno plesno vajo zopet v soboto ob 20. Opozorjamo plesalce (ke) na nadaljevanje slowfoxa. Vodil bo g. Jenko.

— Plesni venček maturantov T. S. S. bo jutri ob 20. v dvorani Tehniške srednje šole. Izgra Sonny-boy jazz. Vabljeni vsi!

— Rumba-plesni tečaj in perfekcija bo drevi ob 20. v Jenkovi šoli — Kazina. Začetniki točno.

Iz Maribora

— Pedagoško-filozofski klub ljublj. univerze pride v soboto na ekskurzijo v Maribor. Okrog 20 članov kluba bo hospitiralo pri učitelju g. Vrancu v poskusnem razredu v Studenih in pri prof. Kutinu na vladni moškega učiteljskega.

— Predavatelj savezne prednjačke šole Po nalogu saveznega načelnika vabim brate dr. Pivka, dr. Kovačiča, Dollovo, Hovčarja, dr. Pavliča, dr. Sekula, Lavrenčiča, Cestnika, Stuklja, inž. Viganja, Lintnerja, Schaupa, Venutija in Faganjeja na razgovor danes ob 20. v župni pisarni. Se je udeležiti tudi br. savezni načelnik Bajžolj. Župni načelnik prosil, da se navedeni bratje zanešljivo udeležijo razgovora.

— Vsem članicam ženskega društva. Žensko društvo ima danes ob 17. v glasbeni sobi deklatske meščanske šole v Cankarjevi ulici širšo sejo. Odbor prosi vse članice, da se je zanešljivo udeležijo, ker se bo vršil pogovor o pomožni akciji.

— S pohorskih vrhov. Po zadnjih poročilih je zapadlo do 10 cm snega prišča na stari sneg. Temperatura se giblje od 4 do —3 stopinj C. Izgleda za smučarsko tekmo v nedeljo so zelo dobri.

— V ruški tvornici zaenkrat ne bo redukcij. Ravnatelj ruške tvornice in narodni poslanec g. Anton Krejčič je našemu uredniku sporočil, da je med vodstvom tvornice in zastopniki delavstva dosežen sporazum in ostanejo vsi delavci še naprej pri svojem delu do 1. aprila. Delavci, ki jih je nameravala tovarna odpustiti, so bili večinoma nekvallificirani okoliški domačini. Večinoma so zaposleni pri nakladanju tvorniških proizvodov. V zadnjem času so pa naročila znatno padla. Vodstvo tvornice upa, da se bo v tem pogledu do spomladi kaj spremenilo, tako da v tvornici ne bodo potrebne nobene redukcije.

— Avtomobilska nesreča. Ko se je vračal v sredo popoldne znan mariborski trgovec Alojzij Usar z avtomobilom, ki ga je šofiral njegov šofer proti Mariboru, ga je na cesti blizu Pragerskega doletela težja nesreča. Šofer je nekoliko premagalo vozil na poledelem ovinku pa je avto zanesel s ceste. Zaradi sunka sta trgovec in šofer odletela na cesto. Dočim je šofer zadobil lažje poškodbe, je bil Usar teže poškodovan na glavi in dobil je tudi notranje poškodbe. Morali so ga prenesti v mariborsko bolnico, vendar je izven nevarnosti.

— Stanovanj rabimo! 1 febr se prične v Mariboru sokoška telovadna šola, ki traja 5 mesecev. Udeležencev bo 60. Vljudo prosimo vse one, ki lahko oddajo opremljene sobe, da to sporočijo z dopisilco na naslov: Sokolska župa Maribor, Na-

Pride! **Ramon Novarro** kot **SEVILJSKI PEVEC** Pride!

rodni dom. Cena za osebo ne sme presežati 250 Din. Prosimo za hitro obvestilo.

— Dvonožni itajak. Te dni so orožniki iz Rač prišli že dolgo zasledovanega kurjeza tatu Viktorja Gruberja, pred katerim ni bil varen noben kurnik na Dravskem polju. Gruber je priznal vse tatvine in so ga izročili mariborskemu sodišču. Po prestani kazni ga izpusti iz države, ker se je pripenel iz Avstrije.

Iz Celja

— Lep čin strelske družine. Odbor celjske strelske družine je naklonil v počastitev spomina svojega tragično preminlega požrtvovalnega blagajnika g. Ivana Krajncu, tajnika Kmetске posojilnice v Celju, po 250 Din dijaški kuhinji v Celju in Sokolu v Celju. Posnemaj!

— Na ponovitev predstave »Maršec«, ki bo na svečnicu 2. februarja popoldne, opozorjamo predvsem okoliško prebivalstvo in pa številne meščane, ki zadnjič niso mogli več dobiti vstopnic.

— Nočna avtomobilska nesreča v Levcu. Predsednikom se je pripetila na Ljubljanski cesti poleg Jezovnikovega travnika med Majdičevim gostilno v Levcu in savinjsko železniško progo nedaleč od mesta nedavne strahovite avtomobusne katastrofe, ki je zahtevala 13 smrtnih žrtve, nova avtomobilska nesreča. Celjski zobozdravnik dr. R. S. se je peljal z nekaterimi prijatelji v svojem avtomobilu proti Celju. Na omenjenem mestu pa je avtomobil, ki je vozil z znatno brziho, vrgel na gladki, poledele cesti v stran, nakar je avtomobil zavozil v bližnjo jablano in se ustavil. Potniki so dobili lažje poškodbe, edino lastnik dr. S. ima večjo rano na glavi, vendar pa se vsi zdravijo v domači oskrbi.

— Poizkušni samomor mladega dekleta. Pred meseci je poizkušala izvršiti samomor 19-letna brezposelna pletilja Marija Vidmarjeva iz Celja na ta način, da je odšla v gozd nad mestnim parkom in tamkaj v gozdnj samoti izpila večjo količino lizola. Tedaj so mlado samomorilko pravčasno našli in jo prepehali v javno bolnico, kjer so ji izprali želodec in ji rešili mlado življenje, nad katerim je obupala iz neznanega vzroka. Predsednikom pa je mlada Marija že drugič poizkušala preseliti se v boljše življenje na isti način kakor zadnjič. V svojem stanovanju na Dekovem trgu 3 je zvečer, ko je bila sama v sobi, izpila zopet večjo količino lizola. Toda tudi zdaj so jo domači pravčasno našli in poklicali na pomoč reševalno postajo, ki je spravila mlado obupanko z reševalnim avtomobilom v bolnico. Zdravniki so ji izprali želodec in se nahajajo Vidmarjeva že izven nevarnosti, dasi trpi silne bolečine v ustih, požiralniku, črevesju in želodcu, kjer jo je jedki lizol močno opeknel. Zakaj si na vsak način hoče vzeti življenje, se tudi sedaj ni dalo dognati.

— Nesreča pri sankanju. V sredo je bil pripeljan v celjsko javno bolnico 14-letni posestnikov sin Janez Krošl z Imenega pri Podčetrtnu, ki si je pri sankanju po nesrečnem naključju zlomil levo stegnenico.

— Ni prostora za nenadne blaznike. Predvčerajšnjim se je v Celju pripetil primer nenadne blaznosti in je blaznik, za sebnik K., postal nevaren svoji okolici. Prepeljali so ga v celjsko bolnico, iz katere pa je še pred zdravniško preiskavo pobegnil. Večraj so ga zopet prijeli, ker je grozil ljudem na cesti. Celjska bolnica pa je njegov sprejem odklonila, ker nima nobene sobe, odlošno posebnega oddelka za blazneže. V isti sobi si morali domači pomagati s tem, da so nesrečnega mladenčca spravili časno v policijski zapor, kamor pa prav gotovo ne spada. Naj bi banska uprava v Ljubljani odredila za take primere v celjski javni bolnici nujno potrebno sobo ali pa naj bi se določilo v novi umobolnici v Novem Celju nekaj stalnih primerno opremljenih sob za nenadno zblaznele osebe iz bivše mariborske oblasti. Policijski zapor pa nikakor ni primeren zatočišče za nenadno duševno obbolele nesrečnike.

— V kraljestvu Zlatoroga. Drevi ob pol 21. bo v mestnem kinu premiera prvega slovenskega alpskega filma »V kraljestvu Zlatoroga«. Nabavite si vstopnice v predprodaji v drogeriji »Sanitas« v Aleksandrovi ulici.

Iz škoške Loke

— Loski odbor Rdečega križa je v preteklem letu razvil živahno delovanje v prid bednih in siromašnih. Akcija je hvalovredno uspešna. Starošolska občina je poslala 2 vagona poljskih pridelkov v Belo Krajino. Sorbani so zbrali 2400 kg krompirja, zelja, repa. V denarju se je zbralo preko 2000 dinarjev, a se bo vsota še povečala, ker se z nabiranjem nadaljuje. Običajne, sole in cerkev so pokazali za stvar polno razumevanje. Tajnik Kramar je imel mnogo posla. Stiki z občinstvom odborom RK in občinstvo so bili vse leto prav živahni. Opravilni šteje 103 odpisanih dopisov. RK je priredil cvetlični dan, ki je le povprečno uspel. S skromnimi sredstvi je bilo obdarovanih v dveh obdobjih 30 družin iz vrst najrevnejšega prebivalstva loškega okoliša. Obdarovanci so prejeli potom kazenske specerike obloge pri kraljevih trgovcih. Izdalo se je v ta namen 200

gajne. Popoldne je bil v neki gostilni aretirani znan in že dolgo iskani delomaznež in tat. Aretirana je bila tudi nekda delavka, pri kateri so dobili mnogo ukradenega blaga.

Iz Kamnika

ka—Lep uspeh tečaja za mizarke lužnje. Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani je priredil v soboto in nedeljo tečaj za mizarke lužnje. Organizirala ga je občina zadruga stavbnih strokov v Kamniku, vršil se je pa v mizarški delavnici Albina Justina na Šteti. Prijavili so se mizarke pomočnice iz Kamnika in bližnje okolice, nekaj pa jih je bilo tudi iz oddaljenih krajev. Moje iz Kamnika in okolice se iz neznanega vzroka niso prijavili k tečaju. Vsak udeleženec je prišel s seboj 62 desic najrazličnejših vrst lesa za izdelovanje pohištva. Tečaj je vodil učitelj Tehnične srednje šole g. Adolf Dolak, ki je najprej razložil pomen in prednosti luženja, nato pa tečajnice praktično uvedel v vse vrste luženja, ki se rabijo danes pri izdelovanju pohištva. Na pripravi je bil tudi preprakt z amonijakom. Tečaj je bil zaključen v nedeljo popoldne v največje zadovoljstvo vseh udeležencev, ki so se v kratkem času toliko naučili. V kratkem se bo vršil podoben tečaj za polirarje in bo trajal tri zaporedne nedelje. Tudi tega bo vodil priljubljeni učitelj gospod Adolf Dolak.

ka—Akademsko društvo jugoslovenskih tehnikov priredi 1. februarja v dvorani Narodne čitalnice v Kamniku družabni večer s plesom. Vabljene so K temu še naslednje poimenovali: V Slovenskem Narodnem združenju g. R. K., da ADJT za ta družabni večer ni povabilo gospodov, temveč samo dame. Resnica pa je, da ADJT sploh še ni poslalo nikakršnih vabil, marveč jih odpošilje šele te dni. Osebnost je društvo vabilo samo g. pokrovitelja in častni damski komite.

Iz Trbovelj

t—Mladinski pevski zbor je v nedeljo nastopil prvič z novim programom pred široko domačo publiko. Kako gledajo Trboveljani, a posebno še rudarji na ta zbor, ki je postal ponos vse doline, je pričala

natlačeno polna dvorana Delevskega doma, saj je moralo mnogo ljudi oditi, ker niso dobili mesta. Med navzočimi smo opazili poleg drugih oddelkov tudi g. župana Voduka z gospo. O izvajanju mladinskega zbora in o njegovi kvaliteti ne bomo pisali, ker so to stori v obliki meri že poletni glasbeniki ob priliki nastopov po naših mestih. Pozdravno besedo je imel g. učitelj Beg, ki je lepo pojasnil pomen pevске vzgoje za našo mladino, ki v sedanjih razmerah dostikrat ne najde pravih potoč in je v nevarnosti, da propade duševno in telesno. Mladinski pevski zbor je za našo dolino in za sedanje čase izredno vesel pojav, je pa tudi izrednega pomena za bodoče prosvetno delo.

t—Koncert na žago. To posebnost bomo imeli priliko poslušati danes v Sokolskem domu. Iz Ljubljane prideta profesor g. Noč in profesor g. L. M. Škerjanec. Prvi bo sviral na žago, drugi pa ga bo spremljal pri klavirju. Za koncert vlada med občinstvom velika zanimanja, ker bo to posebnost, ki je v Trbovljah še nismo slišali.

Iz Hrastnika

h—Pred nabito polno dvorano Narodnega doma se je odigrala v nedeljo popoldne v repri veseloigra »Trije vaški svetniki«. Ze pri prvi predstavi smo bili prijetno presenečeni, ker so bile posamezne vloge izborni podane, posebno županova (g. Mahkota). To pot so se potrudili še drugi igralci in uspeh je bil popoln. Nekateri posetniki so morali čakati brez vstopnice domov namesto k igri. Da bo pa tudi tem ustreženo, se ponovijo »Trije vaški svetniki« zadnjič v nedeljo 24. t. m. ob pol 17 in sicer pri nižjih cenah, da se bodo tudi ubožnejši za par uric razvedrili.

h—Tiskovine za davčno prijavo o pridobitni so na razpolago v občinski pisarni v Hrastniku. Trgovci in obrtniki morajo vložiti te prijave do 5. februarja.

h—Igr »Trije vaški svetniki« bodo lahko posetili v nedeljo 23. t. m. ob pol 17. v Narodnem domu tisti, ki so doslej ostali obkrajati brez vstopnice. — Zaradi hre se bo v nedeljo popoldne predvajal film »Zakon Konga« že ob 14.

Delo ljubljanskih gasilcev in reševalcev

Nekaj števil iz statistike lanskih požarov, nesreč in prevozov

Ljubljana, 21. januarja. Mestni gasilski urad in reševalna postaja, ki znata svoje prostore v Mesnem domu na Krekovem trgu, sta imela v preteklem letu obilo dela. Organi obeh uradov so bili podnevi in ponoči na mestu, vendar v pripravi, da pomagajo v nesrečah. Poštojo vodi g. Ivan Furlan. Gasilski urad ima telefonista, 3 šoferje in 7 gasilcev, reševalna postaja pa telefonista, 2 šoferja in 6 reševalcev.

Požarov in nesreč je bilo v Ljubljani lani 52. Kake posebne požarne katastrofe ni bilo, pač pa so morali intervenirati mestni gasilci pri 4 urednih požarih. 29 malih in 12 dimniških. V 6 primerih so reševali ljudi, med njimi one, ki so kakorkoli padli v strugo Ljubljanice.

Za rešitve vožnje ima reševalna postaja na razpolago dva reševalna avtomobila. Na sta prevozila lani skupno 22.226 km pri 1907 prevozih. Z dvema vozoma na konjsko pripravo pa je bilo opravljenih v mesecu 1056 voženj. Skupna zaslužek z avtomobiloma in vozom je znašal 41.720 Din. vendar pa nekaj manjših zneskov gotovo neizterljivih. Če bi ne bil eden obeh reševalnih avtomobilov tekom leta dalje časa v popravilu, bi bilo absolutnih z avtomobilu gotovo preko 3000 voženj in bi bil tako tudi finančni efekt ugodnejši.

V bolnico so reševalci prepeljali skupno 884 bolnikov zaradi notranjih bolezni, 488 zaradi telesnih poškodb, 3305 porodnic, 194 v primerih krvavitelj, 162 zaradi električnega, 90 zaradi zlomljenih nog, 5 zaradi zlomljenih rok, 27 zaradi živčnih bolezni, 54 umorilnikov, 49 zaradi drugih bolezni, 50 zaradi revmatizma, 34 zaradi poskušene samomora, 37 zaradi mrtvouda, 40 za-

Kdo bi rad imel ves letnik „Mladega Jutra“ v obliki knjige za majhen denar?

Priredili bomo PONATIS NA BOLJŠEM PAPIRJU, če se oglaš za DOVOLJ NAROKNIKOV. CENA BO PRAV NIZKA, tako da si lahko VSAK interesen nabavi komplet letnik.

Zato prosimo vse SOLSKE in druge KNJIZNICE ter vse ZASEBNIKE, ki bi radi imeli

lanjski ali pa letošnji letnik „Mladega Jutra“ v obliki lične knjige,

naj nam sporočite najkasneje do 20. januarja t. l., koliko izvodov bi potrebovali. Izpolnite točno spodnjo naročilnico in jo pošljite na naslov: Uprava »Jutra« v Ljubljani.

Naročilnica

Podpisani naročam . . . Izvodov lanskega (letošnjega) letnika »Mladega Jutra«.

Ime in točen naslov naročilca:

GOSPODARSTVO

Ogromna aktivnost nemške trgovinske bilance in reparacije

Izmed vseh, po splošni finančni krizi prizadetih držav, se je Nemčija morda najbolj prilagodila novim razmeram. Uspejo ji je znatno znižati uvoz, čeprav nemški zaščitni ukrepi proti uvozu niso bili tako ostri kakor v mnogih drugih državah; na drugi strani pa se nemški izvoz ni v taki meri zmanjšal, kakor bi to odzračalo skrajno svetovne mednarodne trgovine. Odplačila v inozemstvu najetih kratkoročnih posojil so nemško gospodarstvo avtomatično prisilila, da je sklenilo svoje zaloge, kar je na eni strani povzročilo zmanjšanje uvoza surovih in polfabrikatov, na drugi strani pa je pospešilo izvoz. Tako izkazuje nemška trgovinska bilanca za preteklo leto ogromno aktivnost od 2967 milijonov mark ali preko 40 milijard Din. Če upoštevamo ta znaten presežek izvoza nad uvozom, potem nam postane šele razumljivo, da je Nemčija lani zavzela gospodarski krizi in finančnim, odnosno valutnim težkočam uspešno odplačala inozemstvu milijardne zneske kratkoročnih dolgov.

Se izrazitejša pa postane slika nemške zunanje trgovine, če primerjamo razvoj nemške trgovinske bilance v zadnjih letih, kakor sledi (v milijonih mark):

	izvoz	uvoz	saldo
1927.	10.224	14.148	-3924
1928.	12.300	14.004	-1704
1929.	13.483	13.447	+36
1930.	12.095	10.293	+1642
1931.	9.600	6.632	+2967

Kakor je iz gornje primerjave razvidno, se nemška trgovinska bilanca od leta 1927, ko je pasivnost dosegla skoro 4 milijarde mark, stalno izboljšuje, in to predvsem zaradi nazadovanja uvoza. Znatno uvoz v letih 1927.—1929. je pripisati predvsem okolnosti, da je morala nemško gospodarstvo po končani strašni inflaciji polagoma nadomestiti povsem izčrpane zaloge (surovin, polfabrikatov in tudi izdelkov v trgovini), ki so za normalen in nemoten gospodarski razvoj potrebne. Velik izvoz pa so v teh letih povzročile tudi znatne produktivne investicije. Le za ta povečan uvoz je nemško gospodarstvo namemalo v inozemstvu posojila in kredite, ki jih mora sedaj vračati, ne pa za plačevanje reparacij, kakor se to pogosto tolmači. Naliti krediti so bili z malimi izjemami porabljeni le za naplinitve zalog in za investicije.

To nam potrjuje tudi nemški institut za proučevanje konjunktura, ki je v enem svojih lanskih poročil ugotovil, da so znašale nemške investicije kapitala od l. 1924. do 1928. 39 milijard mark; od te vsote je bilo porabljenih 27 milijard za nove produkcijske naprave, 125 milijard mark pa za povečanje zalog. Na drugi strani se je v teh letih povečala zadolženost Nemčije v inozemstvu za 13,6 milijarde mark; od te zadolženosti pa je bilo poslednje porabljenih 23 milijarde mark za povečanje zaloge in deviznega sklada Reichsbanke, tako da se je nemško

pohištvo za mestne urade, nekaj za predsedstvo in tudi za razne oddelke.

Na programu so bili v toku leta tudi požarno-policijski ogledi hiš, skladišč, podstrešij, dimnikov itd. Posebno natančno je bil ogledan dvorek okraj z nekaterimi ulicami, ki segajo v druge okraje. V tekočem letu bodo pregledane še vse ostale mestne četrti, pri čemer se bodo skušali odstraniti vsi večji nedostatk, ki se tičejo požarne varnosti v Ljubljani. Strahke naj se takih pregledov ne boje, marveč naj skušajo po možnosti ustrezati varnostnim organom.

Gasilsko straženje izvršujejo člani Prostovoljnega gasilnega društva v Ljubljani, inspekcijo pa vrši po svojih organih Gasilski urad. Ta je lani izdelal natančne načrte vodovodnega omrežja in hidrantov, ki bodo pri eventualnih požarih izjemno služili. Izvršena je bila tudi kontrola hidrantov in se je našlo pri tem mnogo tujih nedostatkov, ki so bili sporočeni direktno vodstvu mestnega vodovoda v zahtevno obravnavo. Veljih nabav lani ni bilo, omeniti je le novo masko proti dimom (značke »Dräger«, model 28), ki je za gasilce in gasilsko delo v obte zelo važna pridobitev. V letošnjem proračunu je tudi postavka za nabavo nove letve »Myrus«, ki je pri požarnih intervencijah, zlasti pri visokih hišah, potrebna.

V prihodnjih dneh se bodo urati mestne elektrarne, ki so bili doslej v posojilu Mestnega doma, selili v Mahrovo hišo na Krekovem trgu in bo tako več prostorov v Mestnem domu izpraznjenih. Mar se bi kazalo da se ti prostori preuredi v stanovanja za poročene gasilce, da bi bili vsi v primeru nevarnejših požarov bliže, kar bi mnogo pripomoglo k večji varnosti v Ljubljani.

Policijska uprava je bila lani močno zaposlena. Skupno je bilo privedenih na policijo 2350 oseb, od tega 2014 moških in 336 žensk. Prijav zaradi raznih kaznivih dejanj je bilo 12.562, od tega 4766 pri delnem uradniku na policijski upravi, druge pa po policijskih organih vobča.

Bilo je: 32 javnih nasilstev, 11 posiljenj, 5 umorov in detektorov, 203 zločinov zoper telesno poškodbo, 5 požigov, 17 ropov, 1486 tatvin, 70 ponedev, 188 goljufij, 11 odprav telesnega pouda, 452 pogreškov in prestopkov javnega reda in miru, 207 primerov vlačugarstva in prostitucije, 136 krajevanj, 1789 avtomobilskih predplovov ter cela kopa primerov kršenja krovnjarskih predpisov, prikradenja policijske ure, cestno policijskega reda itd.

Skoda po prijavljenih ropih in tatvinah znaša 1.988.029 Din.

Odgnanih je bilo iz Ljubljane 312, od teh 53 tuzencev. Samomorov je zabeleženih 21, poskusov samomora 28; policijsko kaznovanih je bilo 6518 oseb. Navedenih kaznovanih je bilo izdanih 1231, novih potnih listov 2593, podaljšanih in vidnih potnih listov 2944, novih orožnih listov pa 118. Upravna pisarna ima na novo prijavljenih v Ljubljani 120 avtomobilov, od teh 80 osebnih in 40 tovornih. Motornih koles je na novo prijavljenih 34. V splošnem je bilo ob koncu lanskega leta v območju policijske uprave registriranih 427 osebnih in 195 tovornih avtomobilov, 252 pa motornih koles.

Pri zaševalnem uradu je bilo prijavljenih 31.708 oseb, objavljenih pa 26.136. Gotov je bilo v Ljubljani skupno 47.569, od tega največ iz Jugoslavije same, nakar sledi Avstriji, Čehoslovadi, iz Italije itd. Iz izvenevropskih držav je pripotovalo v Ljubljano 382 ljudi.

Klirinška pogodba z Avstrijo

Iz uradne objave besedila pogodbe, sklenjene med republiko Avstrijo in kraljevino »Jugoslavijo« zaradi reguliranja plačil iz avstrijsko-jugoslovenskega blagovnega prometa posnemamo naslednje določbe:

Po uveljavljenju pogodbe se vršijo vsa plačila, izvršajoča iz medsebojnega blagovnega prometa, potom klirinške preko avstrijske Narodne banke in Narodne banke kraljevine Jugoslavije. Jugoslovenski dolžniki morajo vplačevati avstrijskim dobaviteljem dolžne zneske v dinarjih na zbiralni račun pri Narodni banki kraljevine Jugoslavije za avstrijsko Narodno banko, ki priznava izvršena plačila za avstrijske upnike. Na analogni način plačujejo avstrijski dolžniki svoje obveznosti jugoslovenskim upnikom v avstrijskih šilingih na poseben zbiralni račun pri avstrijski Narodni banki za našo Narodno banko, ki odobrava posamezna vplačila v korist jugoslovenskim upnikom. Obveznosti in terjatve, ki izvirajo iz blagovnega prometa med obema državama in ki se glasijo na druge valute, razen na šilinge ali dinarje, se morajo v sporazumu med dolžnikom in upnikom pretvoriti v šilinge ali dinarje. Obe novčanični banki se obveščata medsebojno o vsakem izvršenem plačilu, s prošnjo, da se upnik v drugi državi izplača iz zbiralnega računa pri novčanični banki upnikove države. Preračunavanje iz dinarja v šilinge ali obratno se vrši na podlagi zaokroženih paritet, in sicer: 100 šilingov enako 798.947 Din, odnosno 100 Din enako 12.516 šilinga. Upniki imajo pravico zahtevati takojšnje izplačilo pripadajočega jim zneska na podlagi vplačila pri novčanični banki druge pogodbenice države le v toliko, kolikor je na skupnem računu pri upnikovi novčanični banki razpoložljivega dobroimetja, sicer se izplačilo izvrši šele pozneje po izvršenih vplačilih na podlagi kronološkega vrstnega reda nalogov za izplačila.

Postopek bo torej tak, da bo avstrijski dolžnik-voznik plačal jugoslovenskemu izvozniku dolžni znesek pri avstrijski Narodni banki, ki bo o izvršenem vplačilu obvestila našo Narodno banko, nakar bo naš izvoznik prejel od naše Narodne banke odgovarjajoč znesek v dinarjih (po obračunskem tečaju) Naša Narodna banka pa bo te zneske izplačevala našim izvoznikom iz denarnih sredstev, ki jih bodo pri njej polagali jugoslovenski vozniki avstrijskega blaga za poravnavo terja-

tev avstrijskih dobaviteljev. Seveda pa se bodo izplačila pri Narodni banki držala le v okviru izvršenih vplačil. Če bodo torej naši vozniki redno plačevali dolžne zneske za v Avstriji nabavljeno blago, bodo tudi naši izvozniki redno dobivali izplačane zneske, ki so jih avstrijski vozniki položili pri tamošnji Narodni banki. Na drugi strani pa avstrijski izvozniki navzlic vplačilom od strani naših voznikov ne bodo od avstrijske Narodne banke redno prejeli šilingov na podlagi vplačil naših voznikov, če avstrijski vozniki našega blaga ne bodo plačevali dolžnih zneskov. Ta klirinški je torej zgrajen na predpostavki, da se uvoz in izvoz med obema državama izravna. V primeru spremembe paritetnih tečajev, ki tvorijo bazo obračunavanja je predviden 5 dnevni rok za odpravo klirinškega sporazuma.

Posebne določbe vsebuje pogodba za reguliranje medsebojnih starih obvez. Terjatve in obveznosti, ki so iz blagovnega prometa nastale pred uveljavljenjem klirinškega sporazuma, se bodo lahko izravnavale samo s posebnim kompenzacijskim postopkom preko obeh novčaničnih bank. Jugoslavija dovoljuje, da naši vozniki poravnajo stare avstrijske fakture terjatev v originalni valuti pri Narodni banki, ki dostavlja naloge avstrijski Narodni banki v svojo izplačilno upnikom. Avstrija pa dovoljuje poravnavo jugoslovenskih terjatev v originalni valuti pri tamošnji Narodni banki v korist naše Narodne banke.

V obeh primerih se izplačilo vrši v dinarjih, če je originalna valuta šiling. Obe novčanični banki sta dolžni na podlagi faktur, tovornih in carinskih dokumentov ugotoviti, če dolg dejansko izvira iz blagovnega prometa. Avstrijska Narodna banka bo zneske, sprejete v šilingih od avstrijskih dolžnikov, nakazala v dinarjih naši Narodni banki le v toliko, kolikor odgovarja zneskom, ki jih je v tujih valutah prejela od naše Narodne banke, po odbitku zneskov, ki jih je v tujih valutah že nakazala naši Narodni banki. Ostanek v šilingih postane zaenkrat terjatev jugoslovenske Narodne banke pri avstrijski Narodni banki. To terjatev bo jugoslovenska Narodna banka porabila na ta način, da bo izplačevala akontacije jugoslovenskim upnikom avstrijskih dolžnikov.

— Gostilničarska pivovarna v Laškem. Prejeli smo: Približuje se pomlad in z njo pričetek gradnje naše pivovarne. Delničarji sicer vršijo vplačila redno, vendar je med njimi tudi nekaj zamudnikov, ki odlašajo s plačilom in s tem ovirajo našo akcijo. Vsakdo, ki ne bo plačal zapadlih deležev do konca februarja, škoduje sebi in svojim tovarišem gostilničarjem. Resno in poslednjič apeliramo na vse delničarje, naj storijo svojo dolžnost. Novo upravnost posloje bo dograjeno do 1. aprila t. l. Industrijski tir, za katerega se je vršil 12. t. m. ogled od zastopnikov prometnega ministristva, bodo pričeli graditi 1. marca. Načrti za strojno, sodarjno itd. so gotovi. V jeseni t. l. se bo pričelo z varenjem prvotnega piva. Te dni obiskuje delničarje naš novi pivovarniški gosp. Kajmar, ki je sestavil tudi načrte in ki bo nadzoroval gradnjo. Prosimo vas, da se odzovete pojasnilom omenjenega g. pivovarničarja, — Gostilničar.

— Stavbna podjetja plačujejo splošni davek na poslovni promet. Finančno ministristvo je z razp. od 31. decembra (št. 71.025/III.) odločilo, da so stavbna podjetja dolžna plačevati 1% splošni prometni davek. Pri stavbnih strokah se mora smatrati, da se stavbni material potroši ob gradnji hiše. Pri državnih dobavah n. pr. stavbenik ne dobavi državi stavbnega materiala, temveč stavbo kot tako, ki je predmet prometa. Zato morajo stavbna podjetja plačevati od stavbnega materiala skupni davek, ki je pri nabavi vračunan v ceni materiala ali pa posebej zaračunan v fakturi za material; poleg tega pa morajo od skupne stavbne vsote plačati še posebej splošni 1% prometni davek.

— Dobava. Gradbeni oddelek direktorije državnih železnice v Ljubljani sprejema do 26. t. m. ponudbe glede dobave 300 komadov smolnatih bakel. (Pozorji so na vpogled pri istem oddelku.) Vršile se bodo naslednje oterne lokacije: 19. februarja pri direkciji pomorskega prometa v Splitu glede dobave jeklenekega materiala, 21. in 22. februarja pa glede dobave kovinskega materiala; 16. februarja pri upravi policije v Sarajevu glede dobave 200 parov čevljev za policijsko stražo in pri komandi sarske divizije obse 25.000 m² drv; 19. februarja pri direkciji državnih železnice v Subotici glede dobave ognjeznega orožja; 20. februarja pri dravski diviziji oblasti v Ljubljani glede dobave 20.700 m² drv. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

21. januarja.

Na ljubljanski borzi so se danes okrepile devize Trst, New York in Bruselj, dočim je Amsterdam poskočil. Na zagrebškem efektinem tržišču je Volja škoda nadalje bolj slaba. Do prometa je prišlo le za mare po 220. Od dolarskih papirjev se je 7% Blairovo posojilo nekoliko okrepilo in se je trgovalo po 46.4650 in 47.8% pa je bilo zaključeno po 52.50.

Derive.

Ljubljana, Amsterdam 2260.31 — 2267.15, Bruselj 783.43 — 785.79, Curih 1097.25 — 1100.55, London 193.70 — 195.30, New York 5001.36 — 5018.36, Pariz 221.15 — 221.81, Praga 166.50 — 167, Trst 282.31 — 284.71.

Zagreb, Amsterdam 2260.31 — 2267.15, Berlin (privatno) 13.50 — 13.60, Bruselj 783.43 — 785.79, London 193.70 — 195.30, M'lan 282.31 — 284.71, New York kabel 5023.36 — 5040.36, New York ček 5001.36 do 5018.36, Pariz 221.15 — 221.81, Praga 166.50 do 167, Curih 1097.25 — 1100.55.

Curih, Beograd 9.10, Pariz 20.15, London 17.75, New York 512.50, Bruselj 71.40, Milan 25.80, Madrid 43.20, Amsterdam 206.20, Berlin 120.80, Stockholm 99, Oslo 96, København 97.25, Sofija 3.71, Praga 15.18, Varšava 57.40, Bukarešta 3.06.

Elekti

Zagreb, Državne vrednote: Volja škoda kasa 220 — 222, za februar 218 — 219, za mare 220 — 225, 7% investicijsko 57 bl, 4% agrarne 28 — 30, 6% begluške 37 bl, 7% Blair 46.50 — 47, 8% Blair 52 — 52.50, 7% Drž. hipotek, banka 46 — 47.

Beograd, Volja škoda 220, 219, 218, 216, 215 zaklj., za februar 218, 216 zaklj., 6% begluške 37, 36.50, 36.25, 7% Blair 46 zaklj., 7% Drž. hipotek, banka 46 zaklj., Narodna banka 5150 bl.

Dunaj, Bankverein 11.60, Eskomptgesellschaft 113, Dunav — Sava — Jadran 13.50, Staatseisenbahngesellschaft 17.65, Trbovlje 30, Alpine — Montan 11.80, Sečerana 27.

Blagovna tržišča

LES

+ Ljubljanska borza (21. t. m.) Tendence za les slaba. Zaključeni so bili 3 vagoni bukovih desk. Povpraševanje je za 1 vagon jelovih letev (12 × 60 mm, 1—4 m dolžine, stopnjevale od 25 do 25 cm, ostrorobih, paralelnih, oceljenih, vezanih), za mesecem (10 m²: 20 mm, dolž. 8 m in več, širina ena tretjina od 18 cm navzgor, dve tretjini od 25 cm navzgor; 12 m²: 25 mm, širina kakor zgoraj, dolž. na 4, 6, 8 in 10 m), za mesecemove deske (15 m²: 30 mm, širina od 18, odnosno 25 cm navzgor, dolžina 4, 6, 8 in 10 m; 50 m²: 55 mm, 4 m, širina 16,5 cm ali povsena za 5,5 cm), končno za 2 vagona bukovih plohov (25 mm, polnomernih, 31, suhih).

ZITO

+ Novosadska blagovna borza (21. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 57 vagonov. Rž: banka 150 — 155. Oves: baški, sremski, banaški 125 — 130. Ječmen: baški in sremski, 63/64 po 122.50 — 127.50; baški in sremski, nomačni, 67/68 po 150 — 160. Koruza: banka s kakovostno garancijo 65 do 67.50; okolica Sombor 67.50 — 70; banaška z garancijo 61 — 66; sremska z garancijo 67.50 — 70; pariteta 70 — 72.50; banka in sremska za mare — maj 80 — 82.50; banka sušena 74 — 76; sremska sušena 67 — 78; pariteta 77.50 do 80. — Moka: banka in banaška »ogre« in »ogre« 360—380; »2« 340—360; »3« 305 do 310. »4« 255—265; »5« 190—200; »6« 122.50 do 127.50. Otrubi: baški in sremski 85 do 90; banaški 80 — 85.

+ Budimpeštanska terminska borza (21. t. m.) Tendence čvrsta, promet živahen. Pšenica: za mare 13.10 — 13.12, za maj 13.95 — 13.96; rž: za mare 15 — 15.05, za maj 15.00; kuruza: za maj 15.05 — 15.10.

ZIVINA

+ Ljubljanski živinski sejem (20. t. m.) Na živinski sejem v sredo je bilo prignanih 110 konj, 85 volov, 48 krav, 10 telet in 41 prašičkov; prodanih pa je bilo 12 konj, 28 volov, 19 krav, 8 telet in 20 prašičkov. Cene so ostale nespremenjene: za kg žive teže potroja: voli I 5—5.50 Din, II 4—4.50, III 3—4, krave dole 4—4.50, krave klobasnice 2—3, teleta 6—7 Din.

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Petek, 22.: Zaprt.

Sobota, 23.: Vzrok. A.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.

Petek, 22.: Zaprt.

Sobota, 23.: Viktorija in njen huzar. B.

★

V ljubljanski drami se v soboto ponovi zadnja lanska premijera, Frankova tragedija »Vzrok«. Delo prikazuje z vsjo brezobzirnostjo, ki je vredna Dostojevskega, duševni razvoj pisatelja, ki postane zaradi navidezno nevarnih, v resnici pa bistvenih vzrokov morilec in zločinec.

Erka Druževića gost v ljubljanski operi. V nedeljo zvečer ob 20. bo gostovala v operi članica zagrebškega gledališča Erka Druževića v naslovni vlogi opere »Vijolica z Montmartra«. Druževića je že enkrat nastopila v tej vlogi na našem odru in si na mah osvojila vsvo navzočo publiko. Pripravi smo, da bo enako uspešno tudi njeno nedeljsko gostovanje. Opereto bo dirigiral kapelnik dr. Švata. Iz

Iz življenja in sveta

Japonsko prodiranje v južni Mandžuriji

Navzile hudemu mrazu prodirajo japonske čete v novi zimski opremljeni in iščejo razkrojene kitajske čete, da preprečijo njih zbiranje

Najdaljša železniška vožnja na svetu

Zanimivi vtisi in doživljaji evropskega profesorja v današnji Rusiji

Profesor L. Winkler opisuje svoje potovanje preko današnje Rusije:

Na meji med Poljsko in Sovjetsko Rusijo stoji nad železniškim tihom rdečo ovit savorok z boljševiskim grbom. Potem gre vožnja celih sedem dni s hitrostjo brzca skozi celotno Rusijo.

Ruski cariniki postopajo s tujci vljudno, dasi je ta vljudnost nekoliko hladna. Govorijo tekoče nemški, angleški in francoski. Vse svoje aparate in dragocenosti ter denarne vrednosti mora dati tujec na zapisnik in v potrdilo. Tuje valute se izmenjujejo po dočlenem kurzu.

Ruski tranzitni vlaki imajo štiri razrede: spalne oddelke z umivalnicami ali brez nje, oblažene oddelke, ki so čisto udobni, in vovozve z lesenimi klopi. Imajo tudi jedilni voz, v katerem stane obred 3 rublje. Sprevozniki so s potniki pozorni.

Postaje do Moskve so Minsk, Smolensk. Glavno mesto preseneti tujca že na postaji s pravim vrvozem. V postajni restavraciji dobe inozemski dober obed: brez državne karte za ceno poltretjega rublja.

Potniški biro »Inturne« skrbi s svojimi avtobusi za prevažanje tujcev v mesto, po mestu in nazaj. Tarifa je za vso vožnjo 5 rubljev. V mestu vlada silno gradbeno življenje, ulice in trge prekopavajo, cele mestne četrti rasejo iz tal s tempom, ki prekaša ameriško brzino. V zadnjem desetletju se je število prebivalstva podvojilo, zato ogromne nove delavske stanovanjske hiše s 3000, 5000, 7000 stanovanji. Nove zgradbe se gradijo v izrazito modernem slogu.

Tujcu se bo vtisnilo v spomin moderno pošto poslopje, Kremelj z mešanico bi-

zantinskih in sodobnih poslopij, nad katerimi vira rdeča zastava, bazilika Ivana Groznega, ki so jo spremenili v muzej, preprosti Ljeningov marmorni mavzolej, mrtaški sprevodi, v katerih prevladuje od ljudi do vozov rdeča barva; v trojici mednarodnih hotelov vlada čisto zapadno, živo življenje, orkestri igrajo zborno, cene so — slane.

Nadaljnja vožnja vodi skozi brezkončne ruske in sibirske stepe. Prekrasne so te pokrajine za tiste, ki vedo ceniti široko, togo lepoto, samotnost in molk. Ljudje pijejo samo čaj. Na vsaki večji postaji pritečejo ljudje k »kipijatok«, kotlu z vrelo vodo, ki je pripravljena za čaj.

Nad vse mogočen vtis napravi na človeka Bajkalsko jezero, ki ga ne oživlja nobeno jadro. Obkrožajo ga snežne gore in črni gozdovi. Tudi tega jezera se je lotila pletilka. Ob njegovem bregu nastaja velikanška elektrarna centrala. Sibirsko romantično omejujejo sploh neštene nove tovarne, v katerih ropoče delo kakor noro. Cela nova mesta se dvigajo iz tal.

Mandžurija se imenuje sedanja sovjetska obmejna postaja na Vzhodu. Od tam se prične druga azijska država velikanška, Kitajska. Tudi v mestu Mandžuriji sovjetske vojašnice in agenti G. P. U. Po cestah se šetajo dame in dame iz polsveta s po-barvanimi ustnicami, mladi Rusi tekmujejo v tem naselju, ki leži sredi ogromne mandžurske stepe, v nekoliko krčeviti eleganci z Zapadom.

Najdaljša železniška vožnja na svetu je končana.

Brezžična gospodarska konferenca

Angleško trgovinsko ministrstvo pod vodstvom sira Runcimana je imelo nedavno nujno gospodarsko posvetovanje z avstralsko vlado. Minister Runciman (X) sam je govoril v mikrofoni. Drugi udeleženci so istočasno poslušali s slušalkami govore avstralskih posvetovalcev

Kakšna naj bo obleka za smučarja?

Moda in osebni okus sta, žal, le prečesto odločilna pri izbiri obleke za smučanje. Če hoče biti smučar z obleko zadovoljen in noče morda celo trpeti škode za zdravje, mora izbirati včasih manj lepo, toda bolj primerno. Kdor ne utegne posvetiti smučanju več časa naenkrat in se mora omejiti samo na vaje blizu hotelov, planinskih koč ali drugih smučarskih zatočišč, se pač lahko zadovolji z najpotrebnejšim. Smučar — pravi sportnik — pa mora pred nabavo opreme dobro preudariti, kako se bo opremil dobro, ne da bi se pri tem oziral na lastni okus ali celo modo.

Najprej je treba med smučarsko obleko omeniti dolge norveške smučarske hlače in buzo. Popolnoma po pravici smatrajo danes številni smučarji takšno zgornjo obleko za najprikladnejšo. Smučarske buze, kakor se izideujejo sedaj, imajo mnogo prednosti pred klasično norveško smučarsko buzo, ker so lažje in razen tega po širini in dolžini mnogo obsejnejše, tako da najmanj ovirajo razne telesne kretnje. Zelo pripravo je prirojen tudi spodnji rob, ki se, ker je dovolj prožen, zapira čvrsto in ne pušča za buzo snega in mraza. Seveda ima tudi buza po prejšnjem vzorcu mnogo prijateljev, posebno med starejšimi in obilnejšimi gospodi, ker nekoliko zakrije zaokrožene oblike. Smučarska buza po novejšem vzorcu pa je v tem oziru manj diskretna.

Zelo važno je dalje, da se dajo vse odprtine na buzi dobro in brez težav zapirati. Zatvori na prsih in vratu se morejo lahko odpirati in zapirati, ker se ureja toplota za vse telo ravno s temi odprtinami. Saj je razumljivo, da se smučarjem temperatura med vožnjo na navkreber ali navzdol temeljito spreminja; v poštev pri-dejo torej veliki in redki gumbi ali pa patentni zatvor.

Nikakor ne gre, da bi si dal smučar iz dekorativnih razlogov prišiti vrsto majhnih gumbov. Seveda zapiralo z gumbi ne more preprečiti, da bi sneg ali mraz ne uhajala za buzo, tako da je treba imeti za njim še jezik iz dvojnega sukna. Ovrtnik se mora zapirati čimbolj visoko in mora s široko spono dobro varovati vrat. Rokavi se lahko končajo v tesno konico ali pa so izdelani z zapiralom, ki naj varuje pred vetrom.

Hlače morajo biti predvsem izdelane tako, da ni treba nositi naramnic, torej morajo biti krojene tako, da se dobro prilagajajo na kosti v kolku. Previsoko segajoče hlače bi ne bile primerne, ker se ravno živci pri smučanju največ giblje. Spodnji rob hlače se mora zopet trdno zapirati zaradi snega. Vato je tudi, da hlače ne morejo uiti iz čevljev. Res je, da obrobjen hlače več načrtov, toda najboljše je, le se zapiralo na hlačenem robu.

Kot blago za izdelovanje smučarskih oblek je najboljše posebno volno blago ali pa tudi druge trdne in zunaj gladke vrste blaga, ki pa bi morale biti impregnirane.

Pravkar je izšla

nova številka

ilustrovane tedenske revije

„ŽIVLJENJE IN SVET“

z naslednjo vsebino:

NEWYORSKI GOLOBI in DRŠALIŠČE (lesorez — naslovni slik) ŽIVLJENJE PRI 273° MRAZA V DOMOVINI PREDPOTOPNIH CUDOVISČ (s slikami)

NEVARNOSTI ALI DOBROTE ZNANOSTI

ŽIVLJENJE NA VENERI

RIBIČ (E. Hofmann — lesorez)

SKRIVNOSTI RDEČEGA MORJA NA NAJVIŠJI KITAJSKI GORI (s sliko)

AVTOMAT ZA IZBIRANJE RADIO POSTAJ (slika)

PLIMA IN OSEKA V NAŠEM ORGANIZMU

VESELA DRUŽBA SMUCARJEV (slika)

ŽREB IN ŽREBE

TRI MINUTE POTOVANJA (Montevideo, srečna prestolnica Urugvaja — s sliko)

Z DALJNEGA VZHODA (slike)

CVET BREZ PLODA (František Khol — z ilustracijami N. Pirnata)

DLJAŠKO DELO IN ŽIVLJENJE V CAMBRIDGEU (Inž. A. Zupancič — s sliko)

FILIPINI (s slikami)

SKRIVNOST KOZMISNIH ŽARKOV (slika)

ZNAMKE PRIPOVEDUJEJO (dobrotnik človeka in živali — s sliko)

SPORT (Lake Placid, prizorišče letošnje zimske olimpiade — s slikami)

ŽENSKA IN SVET (Marija Malibran — s sliko)

ŠAH

POVZROČITELJ OTROSKE MRTVIČNE OHROMELOSTI ODKRIT (slika)

KAKO NASTAJAJO BISERI

KARIKATURE

MEDNARODNE FINANCE NA ODRU

FRANCIJA IN MIR (slika)

HUMOR

»ŽIVLJENJE IN SVET« izhaja tedensko in stane polletno (zaključena knjiga) Din 40.—, mesečno Din 8.—. Posamezne številke Din 2. po vseh trafikah. — Naroča se pri upravi: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5.

Izumitelj izstrelkov s trikratno probojnostjo

Kakor smo že poročali, je baje nemški inženjer H. Gerlich konstruiral puško, katere krogle imajo trikrat večjo brzino od dosedanjih in seveda tudi trikratno probojnost silo. Gerlichov izum je vzbudil v vojaških krogih vseh držav velikanško pozornost, ker pomeni (če ni vest pretirana) precejšnjo revolucijo vojaške tehnike

Stolice za kuharsko umetnost

Angleško delovno ministrstvo namerava urvesti na strokovnih visokih šolah tudi stolice za kuharstvo. Osebe, ki bodo absolvirale to panogo, bodo dobile diplom »inženjerja v gospodinjstvu«. Predvsem bodo to ljudje, ki jih bodo jemali za vodje gospodinjstev in gospodarstev v bolnicah in sličnih zavodih.

Namestu posebne smučarske obleke niso moški čisto navadno sportno obleko z dokolenicami. S kratkim plaščem zoper veter in pulloverjem je tudi ta zunanja oprema zadostna za silo. Kdor nosi kratke hlače, mora seveda prehod med nogavicami in čevlji še posebej zavoravati s prevezami iz jadvrovine.

Med manjšimi potrebščinami za smučarje je dalje navesti: dva para rokavic, par debelejših volnenih ter par tanjših in večjih platnenih, k. morajo precej čez rokave. Za pokrivala, ki morajo ščititi tudi ušesa, je primernejše gladko blago kot volneno, ki se zelo navzame vlage.

Če že kdo hoče ali mora štediti, kadar si nabavlja smučarski »dres«, naj tega nikar ne stori, kadar izbira čevlje. Obutev je za smučarja začetek in konec veselja. Kdor tega noče verjeti prej, mora pozneje trpeti na lastni koži. Neobhodno potrebna je tudi primerna lažja obutev za bivanje pod streho in počitek.

Vsa ta kratka navodila ne veljajo samo za nabavo smučarske opreme za gospode, temveč tudi za dame. To so najvažnejše stvari, ki jih mora vedeti začetnik, kadar se opremlja, ker sicer res lahko kupi stvari, ki jih pozneje sploh ne more rabiti. Pri damah je to poglavlje sicer nekoliko pod vplivom velike mode, česar pa končno ne moremo jemati z onim strogim merilom kot pri gospodih. Je pač tako, da mora vsaka smučarka vendarle ostati ljubka in prikupna, česar pa dva skraj za vse enotna kosa obleke ne moreta doseči pri vsaki.

Prva pot prvega španskega državnega predsednika

Prebivalstvo v Alicantu vzharno pozdravlja predsednika Alcala Zamoro

Pred novim vzletom v stratosfero

ki pa bo — kakor se zdi — bolj sportnega značaja

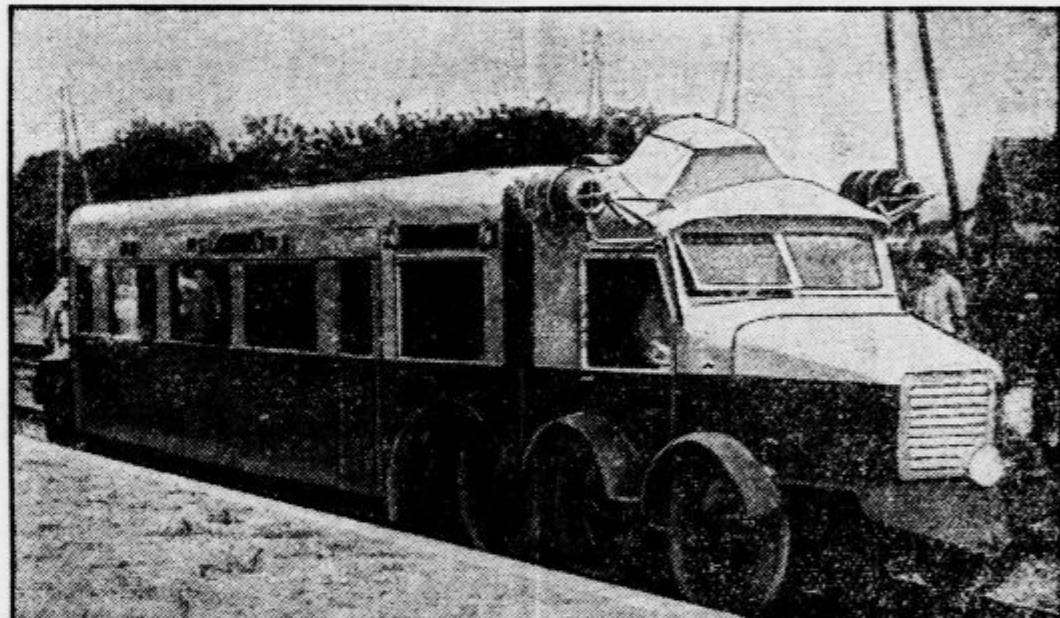
Z Dunaja poročajo, da je znani madžarski vozač z Daimlerjevimi vozom grof Teodor Zichy v družbi z mladim avstrijskim izumiteljem inženjerjem Braunom napravil na tistem načrt za zanimiv vzlet v stratosfero. Vzleteti nameravata že v bližnjih dneh. Dvignila se bosta v zrak v osrednji Evropi, najbrž v bližini avstrijsko-nemške meje.

Gondola letala, ki ponese sportnika in inženjerja v višino, je iz duraluminija. Zadnja dela na njej izvršuje neka specialna dunajska tvrdka. Od gondole prof. Piccarda se bo močno razlikovala. Kakor znano, je Piccardovi gondoli dovajala toplota

sončna luč. Pri gondoli Zichyja in Brauna pa bo toplota prihajala od znotraj navzven in bo učinkovala kakor termofo. Balonski obod je izdelovala tvornica v Augsburgu.

Najzanimivejše na tem podvigu pa bo, da nameravata oba letalca vzeti s seboj radio napravo za oddajanje. Med poletom bosta vsaki 15 minut govorila z zemljo in oddajala svoja poročila neki veliki postaji, ki bo potem razširjala njune vesti po vsem svetu. Tako se bo zgodilo prvič v zgodovini človeškega rodu, da se bodo milijoni tako rekoč soudeleževali poleta v stratosfero.

Avtobus na tirnicah — občilo bodočnosti

Po izvrstno uspešnih poskusnih vožnjah, ki so jih napravili na Francoskem s tirničnim avtobusom tovarne Michelin, je zdaj naročilo vodstvo francoskih državnih železnic v Parizu serijo takih avtobusov, ki se bodo uporabljali v rednem prometu. Za te vozove se baje zanimajo tudi avstrijske zvezne železnice, ki jih nameravajo vpeljati na lokalnih progah

Sredstvo proti fotografskemu volunstvu

V Nemčiji so pričeli uporabljati preprosto sredstvo proti fotografskemu volunstvu, ki je razvito zlasti po industrijskih obratih. Fotografske plošče so občutljive tudi za druge vrste žarkov razen svetlobnih, n. pr. za radijeve in Roentgenove. Če se zdi obratnemu vodstvu kakšen obisk kdaj sumljiv, a mu tega nočejo naravnost pokazati, ga povedejo neopazno mimo aparature, ki oddaja radijeve ali Roentgenove žarke in ki ji tega značaja na zunanaj ni videti. Aparatura uniči eventualne fotografske posnetke, ne da bi udeleženci to vedeli.

Zlato v severni Švedski

Pariški švedski poslanik grof Ehrenvaerd je sporočil, da ima Švedska v severnih predelih države izredno bogata ležišča zlata, ki bi pri racionalnem izkoriščanju vrgla državi letno nad 8 milijonov dolarjev zlata. Zlato vsebujejo ozemlje meri nad 400 četvornih kilometrov. Že od 1918 delajo inženjerji v teh predelih po navodilih svoje vlade in imajo lepe uspehe.

Dve juhi

Janez Drobina obudeje v restavraciji. Juha mu tekne izvrstno, da si naroči še eno porcijo. Nato poje še pečenko, prikuhe itd. ter čeli plačati.

»Prosimo! pravi plačilni natakark.

Gost začne naštevati:

»Imel sem...«

»Dve juhi...« zašepeta pikolo plačilnemu, v njegovem opozorilu pa je naglas, kakor da se boji, da bo gost napovedal le eno. Deček pa je svojo opazko izgovoril tako glasno, da ga je čul tudi gost.

Opazka ga je razjarila, osobito nje skrivni namen, zato se ročno masčuje:

»Ni res! Juhe sem imel tri...«

Plačilni natakark se brez besed obrne in prisoli pikolo krepko zaušnico, ker je napovedal manj, nego je gost povzeli.

Potolažen se je gost nasmešnil in dejal:

»V ostalem pa ima dečko prav. Imel sem res samo dve juhi. Računajte samo dve!«

ANEKDOTA

Prof. Dörpfeld, znani strokovnjak za staro Grško, je imel nekoč predavanje, na katerem je citiral velike odlomke iz Odisjeje v izvirnem tekstu.

Ko se je malo ustavil, da popije požirek vode, se je oglašila neka dama:

»Moj Bog, če pomislimo, da so morali stari Grki ves dan poslušati takšno govorjenje! To je moralo biti grozovito naporno.

Učenjak in ponarejevalec

Kornelij Salaban,

o čigar aretaciji smo že poročali. Obseg njegovega ponarejanja denarja še ni dognan, ker so njegovi kovanci popolnoma slični pravih

»St. Philibert« na dražbi

Kakor poročajo iz Pariza, bodo prodali ladjo »St. Philibert«, s katero se je lani potopilo okoli 500 ljudi in katero so dvignili z velikimi težavami iz morja, te dni na javni dražbi.

Vsak dan ena

»Neverjetno, kako me spominja ta preproga na obleko moje žene!«

